

PANORAMA

Geïllustreerd weekblad met Hollandschen en Maleischen tekst

Onder redactie van
LIEM KOEN HIAN.

Bureau:
STADHUISPLEIN 41

22 Juni 1935.

Jaargang IX No. 25

Rondblik.

De nieuwe Volksraad is zijn eerste zitting reeds begonnen. Waarom hij nieuw heet, is ons niet erg begrijpelijk. Het wezen van de Indische vertegenwoordiging is even oud als haar bestaan, ondanks de omdooping van het Regeerings Reglement in Indische Staatsregeling in 1925 en ondanks de z.g. verheffing van den Volksraad van adviseerend tot mede wetgevend lichaam.

Een staatsrechtshoogleraar heeft den huidige staat van Indie als volgt gekarakteriseerd: „Het lijkt op een constitutioneelen staat met monarchisch principe, zooals de Duitsche staten in het midden van de 19e eeuw. Bij disharmonie tusschen vorst en vertegenwoordiging gaf het inzicht van den vorst den doorslag. Hier beheerschen in de praktijk de Staten Generaal den gang van zaken via de „aanwijzingen” van den minister aan den G.G., terwijl bij disharmonie tusschen regeering en vertegenwoordiging de kroon als derde macht de beslissing geeft.”

Zoolang deze karakteristiek nog opgaat, is er niets nieuws aan het wezen van den Volksraad.

Ook het gedrang om de gedelegeerdenzetels is niet nieuw.

Het nieuwe in den nieuwen Volksraad zal misschien slechts zijn het feit, dat straks de representant bij uitstek van de Chineesche bevolkingsgroep in dien Raad tot gedelegeerde wordt verkozen bij de gratie van twee benoemde Europeesche leden, waarmee dan het algemeen belang in den vorm van acht honderd dertig heele pegulanten in de maand, dat aanvankelijk in het gedrang dreigde te komen, zal

zijn gered. Het is zielig, dat iemand, die zich uit geeft voor representant van de Chineesche bevolkingsgroep en van de grootste Chineesche politieke partij hiertelande, geen gedelegeerde kon worden zonder de gratie van twee Europeesche leden en stellig geheel in z'n eentje in den Volksraad zou komen te staan als het benoemingsrecht er niet was.

Maar dit is dan ook het eenige nieuwe, dat in dezen nieuwen Volksraad valt te constateeren.

Overigens is alles even oud als de Volksraad zelf.

Z. van de „Java-Bode” is niet te spreken over de „Ind. Crnt.”, omdat deze het opnam voor prof. dr. Berg, hoogleeraar in de Javaansche taal aan de Leidsche universiteit, die onlangs in een rede o.a. opmerkte:

„De Spanjaarden en Portugeezen hebben behalve commercieel ook steeds cultureel contact gehad met de vreemdelingen, die ze bezochten; de Engelschen en Nederlanders niet of althans niet noemenswaard. Dit geldt tot pl.m. de helft der 19e eeuw, waarna door diverse factoren, zooals de industrialisatie van Europa, het ontstaan van de wereldmarkt, het Aziatische Reveil en niet het minst door het werk van Van Deventer, Snock Hurgronje en vele anderen, een nieuwe periode intreedt, n.l. die waarin Nederland tegenover Indie welbewust voorstaat: cultureele politiek van Staatswege.”

Lezers - Niet Abonnés!

Nu is het de tijd om U als abonné op te geven. Bij ontvangst van Uw postwissel ad f 2.50 voor het derde kwartaal 1955 sturen wij U de in de maand Juni nog verschijnende nummers GRATIS. Stelt niet tot morgen uit, wat Ge heden nog kunt doen. Stuur Uw djongos vardaag nog naar het postkantoor en voor 15 weken zijt Ge verzekerd van de ontvangst van Uw eigen Panorama! Dank U!

Administratie **PANORAMA**
STADHUISPLEIN 41, BATAVIA.

Z. is het niet eens met de opmerkingen van den Leidschen geleerde. Volgens hem zou de zegen van Nederlandsche cultuur op de hoofden van de Indische bevolking zijn neergedaald vanaf het vroegste begin van de aanraking tusschen Hollanders en Inheemschen. In zijn blad van 21 Mei j.l. ging Z. tegen prof. Berg te keer en nadat de „Ind. Crnt.” het voor den Leidschen hoogleraar opnam, richtte hij zich ook tegen den schrijver in dat blad. Er is zeker veel waars in de beweringen van Z., waar hij het heeft over den import van Hollandsche cultuurgoederen in Indie. Die import was er van af de eerste tijden van de Hollandsche vestiging in Indie. Maar daarom hebben prof. Berg en de schrijver in de „Ind. Crnt.” nog geen ongelijk. Zij spraken van een welbewuste cultureele politiek van Staatswege, die volgens hen pas van 1850 dateert en wanneer men den nadruk legt op dat „welbewuste”, moet ook Z. innerlijk hen gelijk geven. Hoe zou het anders te verklaren zijn, dat na drie eeuwen kolonisatie de Hollandsche cultureele invloed in Indie slechts zeer oppervlakkig is, dat die invloed zelfs pas in de laatste paar decennia merkbaar is? Hoe zou het anders te verklaren zijn, dat indien er sprake was van een welbewuste cultureele politiek vanaf de vroegste tijden van de Hollandsche vestiging, het nog geen halve eeuw geleden verboden was aan niet-Hollanders om Hollandsch te spreken? Een der voornaamste ideëele cultuurgoederen van een volk is zijn taal en wanneer een volk een welbewuste cultureele politiek voert, moet toch in de allereerste plaats uitging vinden in de zoo groot mogelijke verspreiding van zijn taal. Dat is echter tot voor een halve eeuw geleden hier niet het geval geweest en zelfs in de laatste paar decennia valt een duidelijke aarzeling waar te nemen in de doelbewuste verspreiding van de Hollandsche taal onder de niet-Europeesche bevolking van Neder-

landsch Indie, het adjectief Nederlandsch ten spijt.

„Men spreekt wel eens van „het juridisch denken” als van een speciale wijze van denken; mij schijnt dit niet gelukkig. Het „juridisch denken” is niet een heel andere wijze van denken dan dat van den historicus, den psycholoog, den filosoof, den natuur-onderzoeker of welk ander onderzoeker ook, die tracht te begrijpen en daartoe de verschijnselen te ordenen en te verklaren. De groote klassieke juristen waren het tegengestelde van dogmatisch. Wat den juridischen denker hoogstens zou kunnen onderscheiden van die anderen, is, dat hij misschien nog meer moet trachten naar onbevangenheid en onbevooroordeeld-zijn in zijn onderzoek, juist omdat hij met zijn arbeid onderwerpen raakt, die de geesten zoo heftig plegen te beroeren,” aldus prof. Kranenburg in zijn „Nederlandsch Staatsrecht”, deel I, pag. 73.

Iedere Chineesche rechtsstudent moet bovengaande woorden hebben gelezen, want zij behooren tot een der hoofdstukken uit het Nederlandsche Staatsrecht, welke lezing verplichtend is gesteld.

Niettemin blijkt naar buiten zoo goed als niets van de onbevangenheid en het onbevooroordeeld-zijn in het onderzoek van den doorsnee Chineeschen rechtsstudent, in zijn gesprekken niet en nog minder in zijn orgaan, dat door een niet-Chineeschen student eens genoemd werd het „Chineesche kinderblaadje”.

Maar de doorsnee Chineesche rechtsstudent heeft een excuus voor de hand: hij is geen juridisch denker, maar een doodgewone student en voor hem als zoodanig zijn onbevangenheid en onbevooroordeeld-zijn overbodige luxe. Doel van de studie is dan ook niet de vorming van denkers, maar van prakti-

Non - Agressie in de Diplomatie van het Verre Oosten.

YEN-YING LU

(China Weekly Review).

Vanaf de verdragen van Locarno tot het onlangs tusschen Frankrijk en Soviet Rusland gesloten pact, verkreeg non-agressie een bijna algemeene erkenning als een der beginselen, noodig ter verzekering van collectieve veiligheid in Europa. Soviet Rusland, als een der meest op den voorgrond tredende naties die belangrijke verbeteringen, op dit beginsel gebaseerd, tot stand hebben gebracht, heeft reeds een keten van non-agressie verdragen met zijn bureu gesloten. Verder duiken telkens in de pers geruchten op, dat een non-agressie pact tusschen Rusland en Japan in overweging is, terwijl ook tusschen China en Rusland een dergelijk pact zou zijn voorgesteld. De krantenreporters gaan zelfs nog verder en meenen dat Japan zulk een pact aan China zou voorstellen. Sommigen van die berichten, die niets dan canards blijken te zijn, werden natuurlijk van officieele zijde tegengesproken als ongegronde en ijdele fantasie. En toch wijzen zulke onwaarheden ten deze ontegenzeggelijk het bestaan aan van een feit, d.i. dat het sluiten van dergelijke non-agressie en wederzijdsche steunverleening-verdragen, zooals het nu in Europa mode is om den vrede te stabiliseeren, vroeg of laat de diplomatie in het Verre Oosten zou kunnen beïnvloeden. Wat is eigenlijk non-agressie en wat is de beteekenis van zulk een pact voor het Verre Oosten?

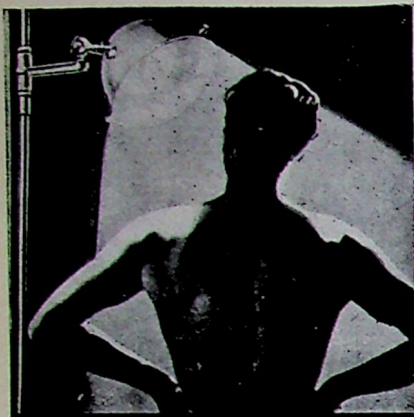
sche menschen, die weten hoe zich aan de eischen van den tijd en van de omstandigheden aan te passen. Dit is eenvoudiger en loont de moeite. Denken is moeilijker, zooals een Amerikaansche geleerde het eens uitgedrukt heeft: „To think hard, define your meaning and lay down a maxim of conduct is a process which hurts and few indulge in it.” En onbevangen en onbevooroordeeld onderzoeken en denken is nog moeilijker, vereischt een persoonlijkheid en persoonlijkheid is een duur ding, waarbij nog komt, dat het bezit daarvan meestal geen rente afwerpt, eerder misere voor haar onderhoud en verzorging vereischt. Of de doorsnee Chineesche rechtsstudent niet wijs doet met netjes te glijden over het bovenaangehaalde passage uit Kranenburg!

„Non-agressie” moge duidelijk gedefinieerd zijn door den positieven vorm daarvan — „agressie”, hetgeen beteekent „een eerste of ongeprovoceerde aanval of een daad van vijandelijkheid, of overweldiging”. Etymologisch beschouwd, schijnt deze uitdrukking nogal gemakkelijk te definieeren. Wanneer wij het echter in toepassing trachten te brengen om zekere daden van een Staat in de familie van naties te veroordeelen en het toepasselijk te verklaren in het gecompliceerde systeem van den internationalen vrede, dan blijkt, dat het toch niet zoo eenvoudig gaat.

Voor den Wereld-oorlog hoorde men van de uitdrukkingen „agressie” of „agressor” zeer weinig. „Offensief” en „defensief” waren de gestandaardiseerde woorden waarvan indertijd veel gebruik werd gemaakt, vooral in de zoogenaamde geneeme verdragen. Niet eerder dan totdat de naties de moeilijke jaren van den Wereld-oorlog achter den rug hadden, begon men het woord „agressie” te gebruiken om dezen zelfzuchtigen en onbarmhartigen oorlog te karakteriseeren. Sedert dien werd het woord algemeen gebruikt om elken oorlog, als gevolg van gewetenlooze geringschattig van het internationale recht en de internationale verdragen, moraal en juridisch te brandmerken. Deze uitdrukking nam voor het eerst een vooraanstaande plaats in in het Verdrag van Versailles. Bij de summiere uitspraak van de overwinnende Geallieerden werd Duitschland als de „agressor” aangewezen. Een van de bepalingen van het verdrag eischt dan ook van Duitschland een schadevergoeding „voor alle schade door de bevolking van de Geallieerde landen onderhouden en aan hun bezittingen toegebracht, door de agressie van Duitschland”.

Duitschland, „agressor” in den Wereld-oorlog.

Alsdus werd Duitschland beschuldigd „agressie” te hebben gepleegd en den oorlog te hebben ontkeend. De uitdrukking, die toen voor het eerst werd gebruikt, was natuurlijk nog zeer vaag, zonder dat er een voornemen besond om het duidelijk en uitdrukkelijk nader te definieeren. Doch sinds de oprichting van den Volkenbond in den jare 1919 werd

De Hoogtezon *in het* eigen-huis

zendt haar stralen uit, onverschillig welk weer het ook is. Voor menschen met een vermoeiende en afmattende werkring, beteekent de kleine kunstmatige hoogtezon Origineel Hanau een vervanging van het verlot.

De bestralingen duren slechts enkele minuten, geven aan het geheele lichaam sterkte en zijn waardevol voor het heele gezin.

Vraagt U prospecti, inlichtingen en gratis-demonstratie bij de Hoofd-agente voor Ned.-Indië,

N.V. Otto Pfeiffer Agentschappen, Batavia-C.

de noodzakelijkheid om de beteekenis van het woord „agressie” te bepalen en die daad te verminderen, meer en meer gevoelt. Gedurende vijftien jaren heeft men pogingen, positieve zoowel als negatieve, in het werk gesteld om het probleem tot klaarheid te brengen in verband met de verschillende plannen ter bekrachtiging van het Covenant van den Bond of om een systeem van collectieve veiligheid in werking te laten treden.

Het woord „agressie” is in vele opzichten zeer moeilijk duidelijk te definiëren. Vroegere ervaringen hebben geleerd, dat het bijna onmogelijk is aan deze internationale misdaad een kort-en-bondige definitie te geven, die alle afwijkende meeningen in harmonie met elkaar zal kunnen brengen en die op alle omstandigheden vooruit zal kunnen loopen. Het is hierom dat geen van de plannen, die tot duverre voor dit doel waren opgemaakt — vanaf het Covenant van den Volkenbond tot het Wets-ontwerp van de Veiligheidscommissie van 1933 — een duidelijke definitie, die de algemeene goedkeuring kan wegdragen, aan het woord heeft gegeven.

Van alle landen heeft China het scherpst de noodzakelijkheid gevoeld om den agressor in een internationaal conflict aan te wijzen. Dat de Japansche militaire acties in Manchurije sinds 18 September 1931 een agressie waren, is zonder twijfel door de publieke opinie in de geheele wereld beaamd. Wanneer wij echter trachten te bepalen, in hoeverre Japansche vijandelijkheden jegens China de heiligheid van internationale verplichtingen hebben geschonden, zullen wij, om onze taak ten dezen belangrijk te vergemakkelijken, allereerst een duidelijk begrip moeten hebben uit welke daden van Japan de agressie bestaat. Wij hebben immers overduidelijk gezien hoe sommigen, die dupe waren geworden van Japansche propaganda, Japan's daden hebben verdedigd als een „zelf-verdediging” of ten behoeve van Japan's „vitale nationale belangen”. Inderdaad zijn

deze phrasen, voor ambitieuze en gewetenlooze landen, substituten geworden van het woord „agressie” om hun andere redenen te verbergen. Hoe sterker een land is, des te bekwaamer wordt het om alle schijnbare redenen te voorschijn te tooveren ter verkrijging van de sympathie van de neutralen of ter vermindering van alle ongewenschte consequenties. Zoolang men anderen zand in de oogen kan strooien door in elk internationaal conflict het woord „agressie” met de uitdrukking „zelfverdediging” te verwarren is het voor een buitenstaander tamelijk moeilijk om uit te maken, welke van beide partijen ienlijk de agressor is.

Voorts hebben sommige publicisten „agressie” met „bedrog” vergeleken. Over het algemeen aarzelen rechters om een bepaalde definitie aan het laatstgenoemde misdrijf te geven, waar de omstandigheden, die tot het plegen daarvan leiden, zoo gecompliceerd zijn dat het bijna onmogelijk is om een algemeene definitie te geven. Het misdrijf kan het best worden onderzocht door het nagaan van de feiten en omstandigheden in elk geval op zichzelf. Dezelfde wijze van handelen geldt ook voor het bepalen van de definitie van het woord „agressie”. Hierin zijn de moeilijkheden zelfs grooter, waar de omstandigheden en oorzaken, die een staat tot oorlog dwingen, in dezen tijd oneindig veel moeilijker na te gaan zijn. Daarom zou ook het beste zijn om deze gevallen ieder afzonderlijk te beoordeelen en daarbij alle omstandigheden in aanmerking te nemen. Meer nog, terwijl er rechtbanken zijn om bedriegerijen te onderzoeken en te straffen, zijn er in de internationale politiek geen enkel lichaam, dat een absolute macht bezit om agressie-geschillen te be-rechten. Nog steeds is de wereld-opinie verdeeld over de vraag, welk orgaan het competentst is — de Volkenbondsraad of de Wereld-Rechtbank — om zulke gevallen te berechten. Zoolang er nog geen superstaat in de familie van naties bestaat, zal er nog

geen soeverein lichaam kunnen worden ingesteld, welks uitspraak in dergelijke geschillen als bindend kan worden beschouwd.

Het covenant van den Volkenbond geeft een vagen en algemeenen weg aan om een bepaling van agressie te geven. Artikel 10 bepaalt, „dat de Leden van den Bond verplicht zijn de territoriale integriteit en de politieke onafhankelijkheid van alle Bondsleden te respecteeren en ze tegen externe agressie te behoeden”. In artikel 16 wordt verder gestipuleerd, dat „wanneer een van de Bondsleden tot den oorlog zijn toevlucht neemt, met veronachtzaming van het bepaalde in de artikelen 12, 13 en 15 van het Covenant, zal dat lid ipso facto geacht te zijn een daad van oorlog jegens alle Bondsleden te hebben gepleegd.” Het Covenant beschouwt dus als agressie: iedere aanval van een Staat, die het gebied of de onafhankelijkheid van een anderen Staat schendt, of die tot den oorlog zijn toevlucht neemt in stede van een vreedzame regeering te aanvaarden. Waar het Covenant de verplichting oplegt om geschillen door middel van arbitrage te regelen of om zich aan het onderzoek en de uitspraak van den Raad te onderwerpen, schijnt het voor ieder lid van den Bond onmogelijk te zijn om zelf-verdediging als een voorwendsel aan te voeren zonder de consequenties, bepaald in de artikelen 10, 15 en 16, aan den lijve te voelen. Verder kan een lid niet uit zich zelf uitmaken of het al dan niet schuldig is aan agressie. In artikel 10 wordt bepaald, dat „in geval van zulk een agressie of in geval van bedreiging of gevaar van zulk een agressie, de Raad de middelen zal aangeven om deze verplichting ten volle na te komen”.

Elke staat geeft een eigen definitie.

In Manchurije heeft Japan echter bewezen, dat al deze bepalingen gemakkelijk ontdoken kunnen worden, zelfs door een lid van den Volkenbond. Zelfs wanneer de Raad met algemeene stemmen een rapport heeft aangenomen, kan een der partijen de recommendaties van den Raad nog negeeren. Waar het Covenant noch een definitie van agressie, noch de methode om het te bepalen in duidelijke termen aangeeft, is de vraag of er al dan niet een agressie plaats heeft gehad, aan de uitspraak van ieder lidstaat overgelaten. Daarom is het niet onwaarschijnlijk, dat een lidstaat met den Raad van meening kan verschillen bij het beoordeelen, wie van beide partijen in een geschil zich schuldig maakt aan agressie. Een dergelijke leemte maakt alle sancties praktisch onbruikbaar. Geen derde partij zal immers in staat zijn om sancties toe te passen, zonder eerst te weten wie van beide partijen de schuldige is. Het mag daarom met recht gezegd worden, dat de toepassing van alle positieve sanctie-maatregelen van den Volken-

bond van het probleem van de agressie-bepaling afhangt. Ten slotte is wat de Raad in een geval van agressie doen kan, het „adviseeren” of „aanbevelen” van middelen om daaraan het hoofd te bieden.

Voor de totstandkoming van de Locarno-verdragen waren twee opvallende pogingen in het werk gesteld om te bepalen, waaruit agressie bestaat. Met het oog op de versterking van het Volkenbonds Covenant, verplichtte het Verdrag van Wederzijdsche Steun in 1923 de ondertekenaars om agressieve oorlogen te vermijden en alle geschillen door vreedzame middelen, volgens de Volkenbondsprocedure, te regelen. Den Raad was de bevoegdheid gegeven om te beslissen, welke partij in een conflict de agressor was. Een nadere poging, die hetzelfde doel nastreefde, was het Protocol van Geneve van 1924, hetwelk de ondertekenaars absoluut verplicht om alle geschillen aan arbitrage te onderwerpen. De Raad kreeg de bevoegdheid om den agressor aan te wijzen op dezelfde wijze, zooals het in het vorige verdrag stond aangegeven. Het was de bedoeling om deze internationale misdaad te identificieeren op grond van een weigering om zich aan de uitspraak van de arbitrage te onderwerpen.

Het ontstaan van het Kellogg-pact (1928) schijnt het begin van het einde van agressieve oorlogen te hebben ingeluid. In werkelijkheid echter is zulks niet het geval. Weliswaar kan, met het ongelidig verklaren van oorlogen, een staat, die oorlog voert, geacht te zijn een onrechtmatige daad te hebben gepleegd, doch hoe staat het, wanneer een natie geweld jegens een andere natie gebruikt en zijn daad verdedigt als de uitoefening van zijn rechten van zelfbehoud of als een daad ter nakoming van zijn verplichtingen volgens het Volkenbondscovenant? Zulk een eventualiteit zou zeker buiten de geldigheidssfeer van de bepalingen van het pact staan. Om die redenen houden sommige autoriteiten vol, dat de ongeldigheidsverklaring van den oorlog in werkelijkheid niet beteekent, dat alle oorlogen verboden zijn. Het pact bevat geen bepalingen over den zoogenaamden zelfverdedigingsoorlog, waarop de landen-ondertekenaars recht meenen te hebben. Bovendien geeft het pact geen middelen aan om geschillen op vreedzame wijze in het reine te brengen of een definitie van het woord agressie. Het faalt zelfs „om de ongeldigheid van oorlogen op agressieoorlogen toepasselijk te verklaren”. Indien het veiligheidsprobleem grootendeels uit het verhinderen van agressie bestaat, dan kan men duidelijk zien, dat het pact weinig of geen garantie voor de veiligheid aanbiedt.

Om deze redenen werden voorstellen ingediend om „het Kellogg-pact met het Volkenbondscovenant te combineeren”, om zodoende de sancties van den

Volkenbond toepasselijk te verklaren op de schending van de bepalingen van het pact. Voor zoover men zien kan zou zulk een combinatie de effectiviteit van beide verdragen helpen verhoogen. In ieder geval is het het belangrijkste, zoodanige maatregelen in het leven te roepen, dat de toepassing van de sancties op agressie automatisch en effectief kan geschieden. Dit is ook de oorzaak van de snelle ontwikkeling van het netwerk van regionale verdragen van wederzijdschen steun, sinds de Locarno-verdragen in 1925. Ofschoon op een meer beperkt gebied, „aanvaardde Groot Brittanie te Locarno een veel beperkter denifitie van agressie dan die in het Covenant". Groot Brittanie is verplicht onmiddellijke hulp te verleen, wanneer naar zijn meening een agressie plaats vindt tusschen Duitschland, Frankrijk of België, zooals het in alle details gestipuleerd is in de gesloten verdragen. Tot agressie worden onder andere gerekend het overschrijden van elkaars grenzen, of het plaatsen van gewapende troepen in de gedemilitariseerde Rhijn-zone.

Het was de verdienste van Soviet-Rusiand geweest om de meest overtuigende denifitie aan het woord agressie te geven. In de Ontwapeningsconferentie van 6 Februari 1933 diende de Soviet-delegatie verschillende voorstellen in om agressie te bepalen. Op 25 Mei waren die voorstellen, met eenige wijzigingen, door de Veiligheids Commissie aangenomen en opgenomen in het Wets-ontwerp. Deze wet definieert agressie als een van de volgende daden:

Artikel 1.

- (1) Het verklaren van den oorlog aan een anderen staat;
- (2) Invasie door gewapende troepen in de gebieden van een anderen Staat, zelfs zonder oorlogsverklaring;
- (3) Een aanval door de landmacht, zeemacht of luchtmacht, zelfs zonder oorlogsverklaring, op het gebied, vaartuigen of vliegtuigen van een anderen Staat;
- (4) Een maritieme blokkade van de kusten of havens van een anderen Staat;
- (5) Steun aan gewapende bendes, die, in het gebied van een Staat georganiseerd, het gebied van een anderen Staat binnenvallen; of weigering, ondanks den eisch van den aangevallen Staat, om op eigen gebied de noodige stappen te nemen om de bandieten alle hulp of bescherming te onthouden.

Artikel II bepaalt dat „geen overwegingen van politieken, militairen, economischen of anderen aard als voorwendsel zullen kunnen dienen om een agressie, zooals het in artikel I is gedefinieerd, te rechtvaardigen". Een bijlage verklaart, dat „Contracteerende Partijen aanwijzingen wenschen te ge-

ven om den agressor te bepalen en plechtig verklaren dat geen enkele agressieve daad in den geest van het bepaalde in artikel II zou kunnen worden gerechtvaardigd door een van de hieronder genoemde omstandigheden:

„A — De binnenlandsche toestanden van een Staat, z.a. zijn politieke, economische of sociale structuur, zijn beweerde gebreken in het bestuur, ongeregelheden als gevolg van stakingen, revolutie, contra-revoluties of broeder-oorlogen.

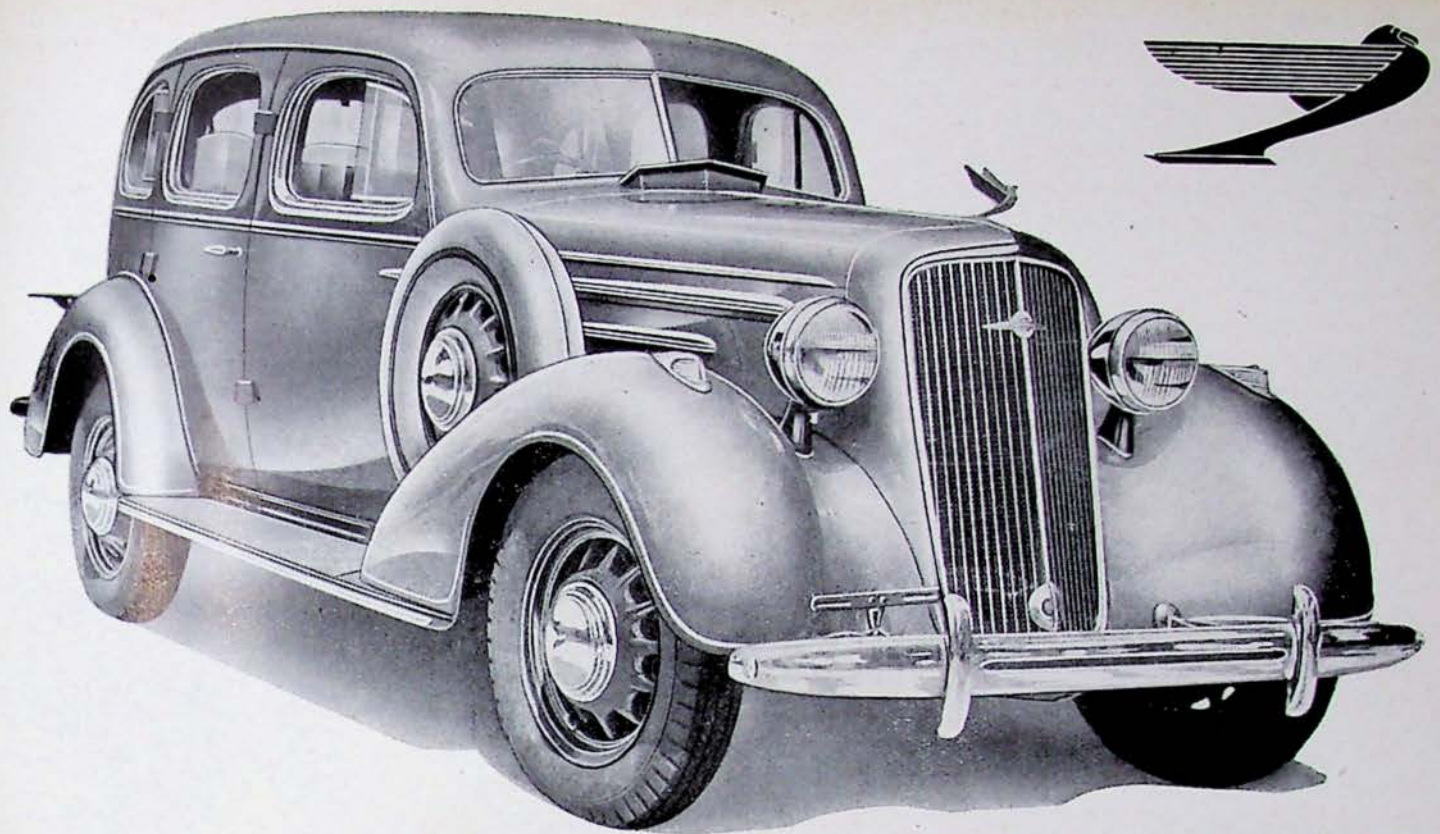
„B — De internationale handeling van een Staat — de schending of het gevaar van schending van de moreele of materiele rechten of belangen van een vreemd land of de onderdanen daarvan; verbreking van diplomatieke, economische, financieele of andere verbintenissen met vreemde staten; grensincidenten die niet onder gevallen van agressie, zooals bepaald is in artikel I, vallen."

Met de vorige ontwerpen vergeleken, bevat dit Wets-ontwerp op vele punten belangrijke verbeteringen. Plaatsgebrek verhindert ons om het tot in alle details te bespreken. Wij willen alleen alsnog wijzen op een van de speciale verdiensten van het ontwerp. „De Commissie had zeker aan de Japansche methode in Manchurije gedacht toen zij artikel I, paragraaf 5 ontwierp. Het geheel echter is gegrond op de verschillende middelen door de Covenant-schenders sinds 1919 te baat genomen".

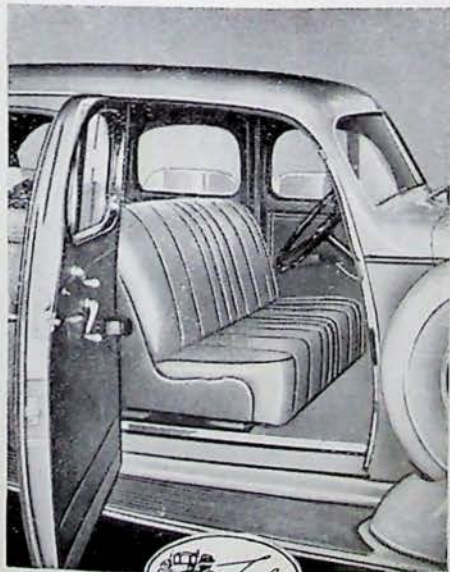
Merkwaardig genoeg schijnt het ontwerp niet de algemeene goedkeuring te kunnen wegdragen. Sommige groote mogendheden in de Commissie, zooals Groot Brittanie, Italie en Duitschland keurden de duidelijke en preciese denifitie van agressie af. Zij gaven de voorkeur aan meer elastische bepalingen om internationale autoriteiten gelegenheid te geven met alle omstandigheden rekening te houden.

In ieder geval beteekent het ontwerp, als een van de negatieve pogingen „om den agressor aan te wijzen", een stap vooruit naar de oplossing van het probleem. Wat ons vooral aangaat zijn de afwijkende houdingen van de twee belangrijkste naties in Asia ten opzichte van het ontwerp. Terwijl het ontwerp door de Chineesche delegatie werd toegejuicht, was de reactie van de zijde van Japan geheel anders.

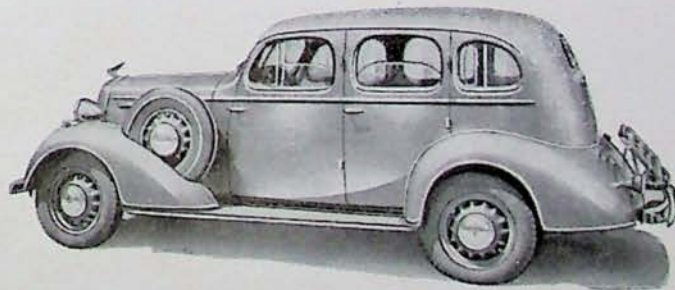
Doch theoretisch gesproken is er geen enkele reden om aan te nemen, dat een non-agressie pact, nadat men daarmede in Europa een proef heeft genomen ook niet met succes in toepassing kan worden gebracht op de landen aan deze zijde van den Pacific. Wanneer de beginselen van het pact de diplomatieke relaties kunnen helpen verbeteren, kan het nog verder van nut zijn om collective veiligheid in het Verre Oosten te verzekeren.

ΣÉN RIT ZEGT MEER DAN DUIZEND WOORDEN!

MASTER CHEVROLET 1935

Meest verfijnde luxe carrosserieën * Stalen pantserdak * Tochtvrije ventilatie * Blue-streak
 kopkleppen Motor * Onafhankelijke veering * Waterdichte kabelremmen * Schokvrije besturing

„Zijn uiterlijke schoonheid weerspiegelt zijn innerlijke kwaliteiten“

De Vooruitgang in Noord-West China.

In de met de laatste mail aangekomen bladen uit China treffen wij een uittreksel aan van het rapport van dr. Stampar, gezondheidsexpert van den Volkenbond, over de gemaakte vorderingen op reconstructiegebied in Noord-West China. Wij ontleenen aan bedoeld rapport, dat door tusschenkomst van de Kuomin News Agency werd gepubliceerd, het volgende:

Dr. Stampar beëindigde onlangs zijn tournee door de Noord-westelijke provincies van China, Shensi, Kansu, Chinghai en Ninghsia en legde zijn bevindingen in het bij den Nationaal Economischen Raad ingediende rapport neer. In het vorige jaar, toen de uitvoering van het herstel-program van bedoelden Raad een aanvang nam, heeft dr. Stampar ook een bezoek aan de vier provincies gebracht, waardoor hij in staat is den huidige toestand met dien van het vorige jaar te vergelijken.

Hij huldigde in de eerste plaats het uitstekende werk van den Nationaal Economischen Raad en andere gouvernementinstellingen, die binnen zeer korten tijd belangrijke verbeteringen tot stand hebben gebracht. Onder andere vestigde hij de aandacht op de volgende verbeteringen:

De Lunghai Spoorweg is nu reeds tot Sian verlengd. De rijweg van Sian tot Lanchow is belangrijk verbeterd, terwijl motorbussen van den Nationaal Economischen Raad den dienst tusschen Sian en Lanchow onderhouden. De gemiddelde reisduur van Sian naar Lanchow is, bij droog weer, ongeveer 5 dagen. De terugreis neemt echter minder tijd in beslag, t.w. ongeveer 4 dagen. Verder is de luchtlijn van Lanchow doorgetrokken via Ninghsia naar Paotow in aansluiting op den Peiping — Suiyuan Spoorweg. Vóór de tot stand gekomen verbeteringen nam een reis van Peiping naar Ninghsia minstens 10 dagen in beslag, na de doortrekking van de luchtlijn echter kan de afstand Paotow — Ninghsia binnen 30 uren worden afgelegd. Hierdoor is het verkeer tusschen de Noord-westelijke en Oosterlijke provincies belangrijk verbeterd en versneld.

Opiumbestrijding.

De anti-opium campagne wordt onder zeer streng toezicht op intensieve wijze voortgezet. De provincie Shensi moet in dit verband het allereerst worden genoemd, daar binnen zeer korten tijd de opiumcultuur in dat gewest geheel uitgeroeid zal zijn en door de katoencultuur zal worden vervangen. De op dit gebied verrichte proefnemingen hebben

het vorige jaar belangrijke resultaten opgeleverd en vormen tevens een duidelijk bewijs welk een nuttig werk verricht kan worden door een samenwerking tusschen regeeringsagentschappen en particuliere bankinstellingen.

De oppervlakte van het land, dat een irrigatie heeft gekregen, is ook belangrijk gestegen, vooral in Shensi en Ninghsia. Bovendien zijn in Shensi alleen reeds meer dan 1.000 coöperatieve landbouwverenigingen opgericht.

Belangrijk zijn ook de verbetering in de stad Sian zelf tot stand gebracht. De straten zijn verbreed, nieuwe gebouwen zijn opgericht, terwijl het verkeer ook belangrijk is verbeterd. Door de instelling van een nieuwe elektrische centrale zal ook de electriciteitsvoorziening niet alleen in Sian, doch ook in Lanchow, binnen een paar maanden veel beter dan tot dusverre kunnen geschieden. Het door den Nat. Economischen Raad gegeven voorbeeld blijkt de lokale autoriteiten te hebben aangespoord om zich met man en macht aan den herstelarbeid te wijden.

Mijns inziens, schreef dr. Stampar, is de vordering, gemaakt in de pogingen om een groote interesse voor den herstelarbeid bij de lokale regeeringen en bevolking op te wekken, het belangrijkste. Dit is zeker een der grootste verdiensten van den Nationaal Economischen Raad.

Publieke gezondheid.

Dr. Stampar beschreef dan de verrichtingen op hygienisch gebied en gaf een uitgebreid overzicht over het werk van de verschillende door den N.E.C. met medewerking van de provinciale besturen in het leven geroepen instellingen. Hij wees er op, dat het hygienisch program voor het geheele gebied op zeer nauwkeurige wijze wordt opgesteld. Op medisch gebied worden de vier provincies als een geheel beschouwd. Het belangrijkste vraagstuk is het bestrijden van typhus en tuberculose, het verminderen van het aantal sterfgevallen onder de zuigelingen, en het bijbrengen van een groote besef van hygiëne bij de bevolking. De oorzaak van de meeste ziekten

in den huidige tijd is meestal de onwetendheid van het volk op hygienisch gebied.

Ook de veestapel heeft de volle aandacht van de overheid. Om van het Noordwesten een belangrijk centrum voor den veestapel te maken, worden ook voorzieningen getroffen ter bestrijding van de verschillende besmettelijke veeziekten.

Een Noord-westelijk Bureau ter voorkoming van Epidemieën wordt door den N.E.C. te Lanchow in het leven geroepen, welk instituut voor het geheele gebied dienst zal doen. De instelling van dezen dienst brengt enorme uitgaven met zich mee; alieen het land waarop het staat en de verschillende gebouwen worden reeds op \$ 250.000 geschat. Deze uitgaven zijn echter gerechtvaardigd met het oog op de bestrijding van de verschillende menschelijke en veeziekten. Het instituut staat in een park te midden van een liefelijke omgeving in het vallei van de Gele Rivier. De werkzaamheden in het bureau nam in den zomer van het vorige jaar een aanvang, terwijl de laboratoria eerst onlangs gecompleteerd zijn. De werkzaamheden op dit gebied waren intuschen reeds vanaf November 1934 begonnen en volgens het rapport heeft men nu reeds een schat van belangrijke epidemiologische gegevens verzameld. Een begin is gemaakt met de bereiding van anthrax vaccines en mallein ter bestrijding van de verschillende veeziekten.

Gezondheidsadministratie

Een van de meest interessante gedeelten van het rapport behandelt de organisatie van den gezondheidsdienst voor het geheele Noord-westelijke gebied. In elke provinciale hoofdstad wordt een gezondheids-centrum in het leven geroepen, dat met andere kleinere centra in de andere gebieden samenwerkt en, tot op zekere hoogte, toezicht op die kleinere centra uitoefent. Wanneer zij reeds in volle werking zullen zijn, zullen deze centra uit de volgende afdelingen bestaan:

1. Een afdeling buiten-patienten.
2. Een klein hospitaal.
3. Een school voor vroedvrouwen.
4. Een afdeling school-hygiene.
5. Diagnostisch laboratorium.
6. Een afdeling gezondheidspropaganda.
7. Een veterinaire afdeling.

„New Deal” voor kinderen.

Dr. Stampar waarschuwde echter, dat het onverantwoordelijk is om al deze werkzaamheden tegelij-

HET JUISTE MOMENT

opvangen, een aardige situatie op de film vasthouden — kinderspel met de nieuwe

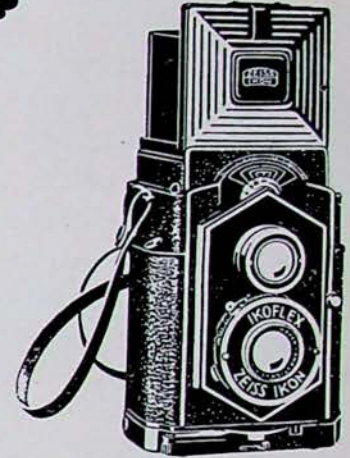
IKOFLEX!

Het op te nemen beeld scherp en duidelijk van te voren kunnen zien — dat biedt U de

IKOFLEX

tegen lagen prijs.

Prospectus C 580 verkrijgbaar bij Uwen fotohandelaar of bij de importeurs N.V. „Isamy” Batavia-C.

kertijd uit te voeren alvorens men genoeg ervaring daarin heeft opgedaan. Waar de gezondheidscentra nu reeds in de vier provinciale hoofdsteden — Sian, Lanchow, Hsining en Ninghsia — in het leven zijn geroepen, concentreert men voorloopig de geheele aandacht op twee à drie afdelingen, terwijl andere afdelingen op een later tijdstip gesticht kunnen worden. In Sian bijvoorbeeld wordt de grootste aandacht besteed aan de vroedvrouwenschool en school-hygiene. De eerste begon reeds in Augustus l.l. met de werkzaamheden en tot dusver zijn er in totaal 700 gevallen behandeld. Over de werkzaamheden ten behoeve van de school-hygiene, gaf dr. Stampar de volgende details:

„8.002 studenten, 386 onderwijzers en 185 employes staan onder controle van het gezondheidscentrum in Sian. De gezondheidscontrole in twee weeshuizen te Sian wordt door het school-hygiene-centrum verricht. In beide weeshuizen zijn in totaal 700 weezen verpleegd. Speciale aandacht wordt door

het school-hygiene-centrum geschonken aan de gezondheidsopvoeding door middel van meetings, gezondheids cursussen en -tentoonstellingen. De meetings worden bijgewoond door ongeveer 4.000 personen. Acht en dertig leeraren leiden de gezondheids cursussen voor de schoolonderwijzers. Posters, boeken, modellen en publicaties voor de gezondheids-tentoonstellingen worden het school-hygiene centrum geregeld toegezonden. Vanaf het begin van de werkzaamheden van het centrum waren er in het totaal 6.639 studenten onderzocht, waarvan 5.937 aan de een of andere ziekte leden en in 12.194 consulten werden behandeld. Verder is het centrum belast met het onderzoeken en behandelen van de studenten van speciale scholen, zooals de School of Hydraulic Engineering en de Northwest Highway Administration. De meest verbreide ziekte onder de studenten bleek trachoom te zijn, waarvan reeds 28.738 gevallen waren behandeld.

Ook ziet men het nut in van huisbezoeken, waarmede de verpleegsters worden belast. In totaal werden tot dusver 71 huisbezoeken gebracht.

129 vaccinaties tegen diphteria werden verricht, terwijl drie duizend acht en tachtig studenten tegen pokken waren gevaccineerd.

Voor het onderzoek en de behandeling van de studenten werden speciale zalen in de verschillende scholen gebruikt, waarbij tot dusver 18.473 gevallen werden behandeld. Inspecties op hygienische schooltoestanden werden 71 maal verricht en in zes gevallen bleken de toestanden belangrijk verbeterd te zijn.

Op het oogenblik worden drie doktoren, vier verpleegsters en twee administrateurs in het school-hygiene-centrum te werk gesteld.

Behalve de vroedvrouwschool, waarin ook vroedvrouwen van het oude type verplicht zijn de cursussen te volgen, en de school-hygiene afdeling, wordt in Lanchow ook groote aandacht besteed aan de buiten-patienten en gezondheidspropaganda.

De polikliniek-werkzaamheden namen in het midden van October 1934 een aanvang. In totaal werden 5.422 gevallen behandeld. Een van de verpleegsters werd belast om aan de patienten, die in de wachtkamers op hun beurt wachten, een uiteenzetting te geven van hygiene en hen de noodige gezondheidsleer bij te brengen. Tot dusver kregen 993 patienten de gelegenheid om de op deze wijze georga-

niseerde gezondheids cursussen te volgen. Verder werden gezondheidsspelen georganiseerd en gedurende de winter-campagne hebben ongeveer 3.000 personen de spelen bijgewoond.

Het gezondheidscentrum in Lanchow is ook bezig een plan voor industriele hygiene op te stellen.

Iets nieuws voor de Nomaden.

Hsining is de hoofdstad van Chinghai. De bevolking bestaat deels uit nomadische Mongolen en Tibetanen. Tot voor zeer korten tijd was medische voorziening daar onbekend. Doch nu heeft men daar een provinciaal gezondheidscentrum met een goed uitgerust laboratorium. Binnen een paar weken waren er in totaal meer dan 20.000 personen tegen pokken gevaccineerd.

Uit Ninghsia werd ook een dergelijke vooruitgang gerapporteerd.

Vaak wordt het betreurd dat van alle constructieve activiteit in den regel de stadsbevolking meer profijt dan de boeren trekken. Het is het streven van den Nat. Economischen Raad om voortaan zulke beweringen onmogelijk te maken door ook de plattelandsbevolking gelijke gelegenheid als de stadsbevolking te geven om van de constructieve werkzaamheden te profiteeren. Te dien einde neemt de Raad nu reeds de noodige stappen om ook in de binnenlandsche districten gezondheidscentra in het leven te roepen, die op de zelfde leest zullen worden geschoeid als die in de steden. Alleen zullen zij een meer beperkten werkkring gegeven worden. Op het nationaal gezondheidsprogram staat de instelling van een dergelijk centrum in elk district in China aangeteekend. De grootste vorderingen zijn tot dusverre in de provincie Kiangsi gemaakt.

In het Noord-westen begon men de werkzaamheden met de instelling van gezondheidscentra in de landbouwgebieden. In een daarvan werden reeds bijna 100.000 vaccinaties tegen pokken verricht.

Een ander centrum werd in het leven geroepen in een gebied, dat door ziekten werd besmet en daar werd reeds uitstekend wetenschappelijk werk verricht.

Het rapport van dr. Stampar wordt besloten met een woord van hulde aan het adres van de medische staf van den Nationaal Economischen Raad.

Het Rijk Der Vrouw.

RECEPTEN.

Lemon Cheese. (Voor de boterham).

100 Gr. boter, 3 eieren, 200 gr. suiker, 1 klontje suiker, geraspte schil van een citroen, sap van 3 à 4 citroenen.

De citroenen worden uitgeperst en het sap gezeefd, nadat van 1 citroen een gedeelte van de schil is afgeraspt met één klontje suiker. De boter wordt gesmolten en de suiker, het klontje met de geraspte schil en het citroensap er bijgevoegd, evenals de eieren, die eenige minuten geklopt zijn. De massa moet nu op het kookpunt gebracht worden, hetgeen met het oog op het schriften van de eieren héél voorzichtig moet geschieden. Het beste is onder het pannetje een asbestplaatje te plaatsen, zoodat de massa langzaam verwarmd wordt en steeds moet men blijven roeren. Komt de lemon cheese op het kookpunt, dan is een mooie dikke massa verkregen, die afgekoeld en in de jampot gedaan wordt. Men heeft een bijzonder smakelijk en tevens gezond en voedzaam smeersel voor de boterham, dat ook door kinderen gaarne gegeten wordt. In plaats van citroensap kan men sap van 2 groote sinaasappelen en van 1 citroen nemen.

Rozijnbrood.

Kneed drie pond meel met voldoende goed gerijste zuurdeeg en 1 half pond boter of vet in het warme water, waarmee het deeg werd aangemaakt. Gebruik zout naar smaak en indien gewenscht 1 kopje suiker. Verder 1 pond rozijnen, waaruit de pitten zijn gehaald. Kneed een kwartier lang, laat in een pan het beslag rijzen op een warme plek (in een oven) en bak het broodje verder gaar.

Rozijnen-biscuitjes.

Neem een kopje pitlooze rozijnen en snijdt ze in kleine stukjes. Meng deze rozijnen met twee kopjes meel. Roer hierbij twee theelepels bakpoeder en 1 afgestreken theelepel zout erin. Dan een half kopje suiker en een half kopje vet. Gebruik één geklutst ei en een weinig melk om het deeg stijf te maken. Rol het geheele beslag op en maak er kleine beschuitjes van. Deze moeten ongeveer 20 minuten lang bakken.

Rozijnen-taartjes.

Wasch twee kopjes rozijnen en haal de pitten eruit. Kook toen minuten lang een weinig suiker en een beetje zout. Maak een deeg van twee kopjes meel, een theelepel zout, twee lepels vet of boter,

Weer voorradig:

Het Rijstafelboekje

voor recepten met

DELFINIA

CALVÉ

DELFT

Een Wehry artikel

Aanvragen: Postbus 145, Batavia.

een half kopjes suiker, één of twee eieren. Maak dan een beetje melk aan. Rol het deeg op en snij er vierkante lapjes van. Plaats op elk koekje een lepel rozijnen en vouw het koekje in driekanten vorm toe, zoodat de rozijntjes niet verloren kunnen gaan. Gooi een weinig melk over de koekjes en strooi er suiker op. Bak ze ongeveer een half uur op een matig vuurtje of op een oven.

Coupe havana.

3 Eetlepels zeer sterke koffie-extract, 75 gr. suiker, dl. melk, 2 eieren, ongeveer 3 à 4 stukkjes agar-agar, 25 gr. vanille custard-poeder.

De eierdooiers worden met de suiker geklopt en hierbij voegen we de melk, waarna het mengsel door de custardpoeder wordt gemengd en zachtjes roerende aan de kook gebracht, liefst met een asbestplaatje onder de pan om aanbranden en schriften der eieren te voorkomen. Als de vla kookt, wordt eerst de pan van het vuur genomen, daarna de geweekte agar-agar er in opgelost en tenslotte de koffie er door geroerd. De massa moet af en toe geroerd worden, om te voorkomen, dat de agar-agar zakt. Begint ze drillerig te worden dan wordt het eivut stijf geklopt en er bij gevoegd, waarna platte

glazen of kleine één persoons glazen schaaltjes gevuld worden en weggezet om volkomen stijf te worden. Presenteeren met biscuits of vanille wafeltjes.

Kee Pak Lay (6 personen).

6 levertjes (kippen), 6 magen (kippen), 1 kip, garnalen, 1 ei, 6 knoflookpitten, bawang raon, seldery, polong, worteltjes, 2 koolbladen 1 Bombay ui, 3 aardappels, 1 kopje tapiocameel, 1 kopje reuzel, witte en zwarte soya.

Bereiding. Garnalen rauw pellen, fijnwrijven met peper, zout en eierdooier. Hiervan kleine ronde frikadelletjes maken en in reuzel bakken.

Worteltjes in mooie figuurtjes snijden en koken.

Bawang daon en knoflookpitten in schijven snijden en in reuzel bakken. Uit de pan nemen.

Magen, levertjes en borst van de kip rauw snijden en in het droge meel wentelen en in dezelfde reuzel bakken. Van de rest van de kip bouillon maken en deze aan het gebakken vleesch toevoegen. Laten trekken en dan een paar druppels zwarte

soya en witte soya naar smaak, verder azijn en suiker naar smaak toevoegen. Dan de groenten erbij en de balletjes. De aardappelen in snippers snijden, lichtbruin bakken en er bovenop strooien.

Poe Yong Hay (6 personen).

6 groote en zware kreeften (kepitings), 6 eieren, 2 Bombay uien, ½ flesch tomatenketchup, 1 eetlepel tapiocameel, zout.

Bereiding. De kepitings koken en uit de schaal halen. De eieren klutsen, de Bombay uien fijn snijden en eventjes bakken. Dat alles met elkaar mengen en in reuzel bakken met zout en peper naar smaak.

Tomatenketchup even in reuzel bakken; een beetje water bijvoegen en het aangemengde meel; zout en peper naar smaak; voor het opdienen de tomatensaus over de omelet gieten.

Bij dit recept kunnen eventueel doperwten, fijn-gesneden worteltjes en pollong gebruikt worden.

Kleine Scherkwennen

Verrukkelijke lippen

naar vorm en kleur door Scherk lippenstift, die geheel onopvallend gebruikt wordt

Welriekende, goed verzorgde handen!

Wascht Uzich eens met Scherk Mossaap, na tien minuten bemerkt U reeds, welk een fijne geur Uw handen hebben. Leg de zeep husschen Uw linnengoed en Uw heele kost ruikt heerlijk

Niet opdringend en toch...

rijk van geur is Mystikum Parfum. Op Uw zakdoek, zoowel als in Uw linnengoed werkt het decent en voor naam

Fijn geparfumeerd, de Eau de Cologne-soorten zijn „Intermezzo“ en „Mimikri“ van Scherk. Uw zakdoek en Uw handen hebben een fijne en aantrekkelijke geur.

Eenieder helpt het en U weet daar niets van?

Scherk
Face
Lotion

SCHERK

Probeer U het eens! Zendt deze advertentie met Uw adres en 10 ct. porto aan N. V. Everard & Co's Handel Maatschappij, Batavia. U ontvangt dan een gratis proef-fleschje.

Dan wordt het toch werkelijk tijd, dat U Scherk Face Lotion leert kennen. Ook Uw teint zal dan spoedig verbeteren, wordt volkomen zuiver en zoo zacht als fluweel. Neemt nog heden een proef.

KUNT GE SCHRIJVEN, SCHRIJF DAN MEE!

„Panorama“ noodigt zijn lezers en lezeressen uit tot het schrijven van schetsen uit de Chineesche samenleving. Van de beste inzendingen zal wekelijks één worden geplaatst. De schetsen moeten liefst niet langer zijn dan drie pagina's druks.

Ongeplaatste inzendingen worden slechts dan geretourneerd, indien zij vergezeld zijn van een gefrankeerde enveloppe met naam en adres van den afzender.

De redactie.

HOE VERWAANDHEID ZICHZELF STRAFT. (Chineesch verhaal).

In de verhalen over de grootmeesters in de noble Chineesche vechtkunst (koenthauw) staat Kam Hong Tie uit Kanglam als een der kundigsten aangeschreven. Bekend als hij was als bestrijder van alle ongere individuen, zooals bandieten e.a., die zich ten koste van het volk verrijkten en als een vurige verdediger van het recht, was hij alomme gevreesd en geëerd.

Bovendien was hij een grootmeester in „ngee-kang“, een bekwaamheid om enkel door middel van ademhalingen slagen van den aanvaller op afdoende wijze af te weren, zoo afdoend zelfs, dat niet hij, doch de aanvaller zelf het effect van den aanval aan den lijve voelde!

Van hem werd in den roman „Kiam Hiap“ verteld, dat hij door een passieve houding de verwaandheid van een tegenstander, die zich een heeleboel verbeeldde, op afdoende wijze afstrafte, dat deze ten slotte in Kam Hong Tie zijn meerdere moest erkennen.

Het was ten huize van een kennis dat Oey Ie Lim, de koenthauw-meester uit het Noorden, kennis kreeg van de bekwaamheid van Kam Hong Tie bij monde van Tjie Leng Tay, een heelkundige. In zijn enthousiasme had Tjie Leng Tay Kam Hong Tie zulk een lof toegezwaaid, dat het bij Oey Ie Lim den indruk opwekte, als zoude zijn bekwaamheid op dat gebied gering geschat werd.

Het was met de bedoeling om eens en vooral uit te vechten, wie de bekwaamste was — Kam Hong Tie of hij —, dat Oey Ie Lim op een dag zich naar Kanglam begaf om Kam met een bezoek te vereeren, waarbij hij tegelijkertijd een uitdaging aan het adres van den Kanglam-meester zou overhandigen.

Ten huize van Kam werd Oey gezegd, dat de meester niet thuis was en dat hij maar op een anderen dag moest terugkomen. Voor hij heenging, verklaarde Oey dat hij een teeken zou achterlaten als bewijs dat hij daar was geweest. Met de hiel van zijn rechervoet stampte hij toen op een der tegels van den vloer, die, oppervlakkig gezien, geheel gaaf uitzag maar, die, nader onderzocht, tot gruis bleek te zijn geworden!

Zijn tweede bezoek bleek ook tevergeefs te zijn, daar Kam hem niet wou ontvangen en hem liet zeggen dat hij niet thuis was. Om zijn kundigheid te laten zien, en zodoende Kam bevreesd te maken, brak hij, door middel van zijn „ngee-kang“ kundigheid drie daklatten van het huis.

Ook bij zijn derde bezoek was het Oey niet mogen gelukken om den grootmeester te ontmoeten. Dezen keer ergerde hij zich dusdanig, dat hij een groot gat in den dikken muur van het huis sloeg.

Op aanraden van zijn echtgenoot bleef Kam echter kalm. Oey vatte dit als een laïheid op en om Kam tot vechten te dwingen, nam hij andere middelen te baat. Hij bezocht verschillende restaurants en huizen van plezier, at en dronk naar hartelust, vierde feest, lokte hier en daar ruzie uit wegens wanbetaling en zeide dat alle rekeningen maar aan Kam moesten worden gepresenteerd. Hij liet bovendien praatjes rondstrooien, dat Kam hem als zijn meerdere erkende en dat de grootmeester te laf was om met hem een gevecht aan te gaan.

De eigenaren van de verschillende eet- en drinkgelegenheden waren wanhopig geworden en begonnen te mopperen, dat er te Kanglam geen dappere lieden meer waren, daar er geen Kanglam koenthauw-meester iets tegen den vreemdeling Oey Ie

Lim durfde te beginnen. Inderdaad waren de Kanglam-meesters eigenlijk een beetje bevreesd door de praatjes van Oey Ie Lim, dat Kam Hong Tie, die toch tot de kundigsten behoorde, niet tegen nem durfde.

Aldus begon Oey zich als een koning te gevoelen en deed alles wat hij goed vond zonder dat hij den minsten tegenstand ondervond. Maar eens was hij door de militairen, wier hulp door de eigenaren van de verschillende restaurants en plezierhuizen was ingeroepen, genoodzaakt om zich elders te begeven. Hij dacht, dat de autoriteiten gelast hadden hem te arresteren.

Hij hield zich schuil ten huize van Tjie Leng Tay, den heelkundige, aan wien hij het verhaal over de „lafheid" van Kam Hong Tie op zeer overdreven wijze opdiscante.

Op een dag kwam daar Thio Thay Jong, een andere koenthauw-meester van Kanglam, die ter plaats als no. 3 werd gerangschikt. In den loop van het gesprek met Tjie Leng Tay zich ontvallen, dat Thio ook onder de bekwaamsten van Kanglam werd gerekend. Oey Ie Lim raakte onmiddellijk er door opgewonden en kreeg den lust om eens de kundigheid van Thio op de proef te stellen.

Terwijl Thio op een stoei zat, naderde Oey hem van achteren en ging onverhoeds tot den aanval over. Een enkele ademhaling van Thio en..... Oey lag onmiddellijk op den grond te kreunen! Hij klaagde over inwendige pijnen, kreunde en weende tegelijkertijd en vroeg Thio om vergiffenis.

Lachend antwoordde Thio:

„Gij was het, die tot den aanval overging, waarom zoudt juist jij mij om vergiffenis vragen? Eerder moest ik het het doen!"

Ten slotte achtte Thio dat de verwaande kerel genoeg gestraft was en gaf hem een enkele massage, die hem weer op de been hielp. Oey wierp zich op de knieën en smeekte Thio om hem als leerling aan te nemen.

„Menschen van jou kaliber," zeide Thio berispelend, „kan ik onmogelijk als leerling aannemen. Je bent te verwaand en je acht je nu reeds als de kundigste meester op koenthauw-gebied, terwijl jouw kundigheid eigenlijk nog niets is. Bovendien is mijn kundigheid niet dusdanig dat ik mij als een leeraar kan opwerpen. Ik neem hier ter plaatse de derde plaats in, Kam Hong Tie staat hier als de kundigste

Orangine

„Welk een heerlijke verfrissing!"

//

Niet die inzoete, kleffe smaak die zoo in de mond nablijft

//

Werkelijk verfrisschend door de zuivere bestanddeelen

7

BESLIST
GEZOND

GOUWBOEN SENG

bekend. Je mag je zelf gelukkig achten dat je mij en niet Kam Hong Tie hebt aangevallen. Had je hem op die wijze aangevallen, zeker zou je op dit oogenblik niet meer tot de levenden behooren. Zijn „ngeekang-kunst" zou je ingewanden zeker grondig vernietigd hebben! Neem daarom mijn raad aan en wees niet verwaand."

Oey toonde berouw en na Thio te hebben begroet wogen om hem als leerling aan te nemen, begaf hij zich naar Kam Hong Tie om vergiffenis voor alles, wat hij den groot meester had aangedaan, te vragen. Kam antwoordde lachend dat alles vergeten en vergeven was, doch dat hij alle uitstaande rekeningen bij de verschillende eet- en drinkgelegenheden moest vereffenen.

Oey deed het berouwwol en piakte tevens in alle restaurants en huizen van plezier kennisgevingen aan, waarin hij Kam zijn verontschuldiging aanbod en Kam als zijn meerdere erkende.

Aldus strafte verwaandheid zichzelf!

V A R I A .

GEEN KANS.

— Wanneer je met je vrouw argumenteert, tracht dan niet te antwoorden!

— Zeker, wanneer zij mij een kans zal geven om het niet te doen.

NET WAT ZIJ DACHT.

— Heb je dat beroemde schoonheidscreme geprobeerd?

— Ja, ik heb al drie flesschen opgebruikt.

— Net wat ik dacht, het helpt geen zier!

VERSTROOID.

De verstrooide atleet bij den tandarts.

ONDER ZAKENVRIENDEN.

— Niets dan verliezen, het heele jaar door. Ik leverde by een paar dagen geleden goederen ter waarde van 10.000 gulden aan firma Smits & Co. en nu gaat zij op de flesch.

— Ja, maar je kreeg de goederen toch terug?

— Dat wel, maar wat moet ik in hemelsnaam met die rotte dingen beginnen?

ZIJN GENOEGEN

— Waarom noem je je hond „Bedrieger”?

— Wel, het is altijd een genot voor mij op de menschen op straat te zien verbleeken telkens als ik mijn hond roep!

DE REDEN.

Jongetje: Vader, waarom groeit geen haar op Uw hoofd?

Vader: Wel, jongen, ik werk zoo hard dat mijn hoofd nooit stil staat, daarom kan geen haar er op groeien.

Jongetje: Nu weet ik, waarom moeder geen snor heeft!

Van hier en daar.

De vioolmakers van Mittenwald, die deze mooie aan den voet van het Karwendelgebergte gelegen kleine Beiersche gemeente wereldvermaard hebben gemaakt, vieren dit jaar een jubileum. 250 jaar geleden bracht Matthias Klotz, de zoon van een voerman uit Mittenwald, van een reis naar Italië de kunst van het vioolmaken, welke hij bij Italiaansche Meesters en bij Jakob Stainer, den vermaarden vioolmaker uit Tirol, had geleerd, mee naar zijn dorp. Hij onderwees zijn dorpsgenooten in het vervaardigen van kostbare violen en onder zijn leiding vormden zich generaties van bekwame vioolmakers, die door hun producten den goeden naam van Mittenwald over de gansche wereld hebben verspreid. Aldus is Mittenwald geworden het klassieke centrum van de Duitsche vioolmakerskunst. Zijn violen konden gerust concurreeren met de Italiaansche violen van den beroemden Amati.

Eerst in de laatste jaren is de kunst van het vioolmaken van Mittenwald, welke door de industriele massa-productie en door het mechaniseeren der arbeidsmethoden tot den ondergang scheen gedoemd, weder geworden, wat zij oorspronkelijk was: een edel kunsthandwerk. Heden wordt de nalatenschap van Matthias Klotz weer zoo beheerd als hij ze aan zijn navolgers vermaakte: als een kunst, gegrondvest in de gevoelens der menschen, welke niet door machinale record-arbeid kan worden vervangen. Slechts kunstenaars kunnen goede violen maken, kunstenaars, die het talent hiervoor in hun bloed hebben. In hun v.l.s. school te Mittenwald worden zij opgeleid voor hun moeilijk vak. De leertijd duurt vier jaar. Dan kunnen zij het examen van „gezel" afleggen, maar tien, ja twintig jaar kunnen voorbijgaan, vooraleer zij

er in slagen een Meester-viool te vervaardigen, welke beantwoordt aan de traditie van het geslacht.

Zij zitten in hun lage vertrekken, de nakomelingen van deze eeuwoude geslachten van kunstenaars, die niet alleen instrumenten kunnen maken, maar ze ook kunnen bespelen: viool en cello, mandoline, citer en gitaar. In het portaal en op den zolder droogt het kostbare hout, eschdoorn en spar, tientallen van jaren, soms een menschenleven lang, vooraleer het geheel is uitgedroogd en bruikbaar is geworden. Binnen in de huizen ruikt het naar lak, vernis, hars. Men knutselt, snijdt, schaaft, lijmt en teekert naar oude, beroemde modellen. Jonge en oude menschen, die vaak de fijne physionomie van den kunstenaar hebben, zitten aandachtig gebogen over hun arbeid. Aan alle zolderingen hangen instrumenten te drogen. Men merkt alom, dat de edele kunst haar wedergeboorte viert!

Mittenwald viert de wedergeboorte dezer kunst in dit jubileumsjaar. Wanneer men dezen Zomer naar het kraakzindelijke dorp aan den voet van den indrukwekkenden Karwendel komt, zullen de straten met haar bonte, beschilderde huizen, feestelijk versierd zijn. Met een bloemenwedstrijd worden de feestelijkheden ingeleid. In het Viool-Museum wordt een bijzondere tentoonstelling van kostbare, oude instrumenten georganiseerd. Prijzen zullen voor de beste viool-composities worden uitgelooft. Een gelegenheidsstuk „Das Sternenlied" van Alfred Karasch zal worden opgevoerd. De geschiedenis van de Duitsche vioolmakerskunst wordt in dit werk gesymboliseerd. Jakob Stainer en Matthias Klotz zijn er de hoofdpersonen in. Reeds sedert enkele weken wordt er druk voor deze voorstellingen gerepeteerd. Want,

zooals te Oberammergau, zullen ook te Mittenwald de bewoners van de gemeente in het stuk optreden. Zij zullen op het tooneel hun eigen leven, in vreugde en leed, weergeven. In een eigen orkest zal op oude, vermaarde instrumenten worden gemusiceerd. Op 16 Juni wordt de eerste voorstelling van dit werk gegeven. Tot einde September zullen verschillende verdere opvoeringen volgen.

**

Er wordt over het algemeen beweerd, dat Chineesche namen het moeilijkst uit te spreken en te schrijven zijn.

Doch wat te denken van den naam van een ingezetene van Pontiac, Michigan, V.S., die bekend staat als de Heer Glafkos Pappathodorokomoundoronicoucououlos?

Probeer eens om het zonder fouten te schrijven na een paar keeren gelezen te hebben!

En deze meneer Glafkos Pappathodoro-enzovoorts is, volgens een Engelsch weekblad, onlangs zeer kwaad geworden op zijn kinderen die, op instigatie van hun schoolmeester, hun achtenswaardigen naam tot „Propappas" willen verkorten!

**

Professor Feodor Kwergic, een Weensche letterkundige, heeft sensatie veroorzaakt met zijn aankondiging, dat hij een nieuwe methode uitgevonden heeft om vreemde talen te leeren. Zijn leuze is:..... „Leer, terwijl gij slaapt!"

Hij houdt vol dat de hersens, terwijl men slaapt, alles wat men ziet of hoort, nauwkeurig registreren. Wat ons verhindert om ons alles te herinneren is, volgens zijn zeggen, een soort filster-systeem in de hersens, dat hij de „inhibition centre" noemt. Verder verklaart hij dat men tijdens een v.l.s. ontspanning, zelfs in slaap of tijdens het indommelen, studeeren

kan, even goed als of zelfs beter dan met gespannen aandacht. Zijn nieuwe methode om vreemde talen te leeren is gebaseerd op het beïnvloeden van de werking van de „inhibition centre“

Om zijn bevering te staven voert hij aan, dat studenten in telegrafie somtijds in slaap vallen met de microfoons aan ooren, terwijl de microfoons in verbinding staan met gramfoons, die het Morse-alphabet onophoudelijk herhalen. Deze methode blijkt zeer effectief te zijn.

Weet U.....?

die goudstukken, ter waarde van ongeveer £ 106, onlangs werden gevonden in de krukken van een kreupelen bedelaar, die in Constantinopel was gestorven?

dat te Immerkeppel, dicht bij Keulen, een geit een jong heeft afgeworpen, dat vijf inches hoog en acht inches lang is?

dat het jong overigens normaal is en een enorme eetlust bezit?

dat een ingezetene van St. Petersburg een Braziliaansche prairiehond bezit, die in vruchtenboomen pleegt te klimmen en de vruchten daarvan verorbert?

MISVERSTAND.

Verkoopster: Hoeveel boorden wilt U hebben?

Kooper: Natuurlijk een, dame, ik heb toch maar één hals, niet waar?

Een kuur in de Natuur.

De geneeskundige krachten der natuur zijn omstraald van oeroude mystiek. Ten allen tijde, in de geschiedenis der menschheid, heeft de mensch zich vol eerbied gebogen voor de Natuur. Bereidwillig vertrouwt hij zijn lijdend lichaam toe aan haar moederlijke handen. Hij aanbidt haar en brengt haar offers. Ook heden nog maken wij bewust een gretig gebruik van hetgeen de natuur ons biedt om onze lichamelijke en psychische kwalen te genezen. Zij doet zulks op veelzijdige wijze en wel in het bijzonder in Duitschland. Inderdaad, het aanzienlijke aantal der geneeskundige bronnen en moerassen en de groote variëteit der gezonde klimaten hebben Duitschland als het ware tot één enkele groote badplaats gemaakt. Duitschland is één enkele Kuurtoorn voor gezonden en zieken. Immers: de vreugde aan het schoone heeft nog nimmer nadeel berokkend aan den mensch en de Deutsche badplaatsen zijn buitengewoon rijk aan natuurlijke schoonheid!

Het klinkt als een grap, wanneer de bad-arts ons vertelt: „Ja, onze bron hebben wij eigenlijk te danken aan een — koe. Een herder bemerkte eens, dat een ziek dier van zijn kudde steeds weer naar een bepaalde bron liep, daar dronk en na enkelen tijd hersteld was. Hij probeerde toen zelf eens dat merkwaardige water en het hielp hem ook. Zoo kwamen spoedig meer menschen hierheen en heden is om onze bescheiden bron een wereldvermaarde badplaats ontstaan!“ Vele badplaatsen zijn in een ver verleden ontdekt. Verschillende Deutsche bronnen zijn reeds meer dan duizend jaar in gebruik. Te Baden-Baden, Wiesbaden, Badenweiler, Aken vindt men nog de bad-inrichtingen der Romeinen, die voor herstel van hun door rheumatiek geplaagde ledematen

kwamen baden in de thermale baden. Te Bad Bertrich aan den Rijn wordt de door de Romeinen op een diepte van 25 M. gebouwde bron nog heden gebruikt. De duizend jaar geleden reeds gebruikelijke vormen der bad- en drink-kuren zijn eigenlijk onveranderd gebleven tot den dag van heden. De moderne wetenschap der baden, de balneologie, heeft ze in een ernstige studie van een halve eeuw slechts verfijnd. Zij heeft de techniek verbeterd en zij heeft voornamelijk door een nauwkeurige analyse van de verschillende soorten bronwater den geneesheer het juiste voorschrijven van het water vergemakkelijkt. Nieuwe geneeskundige middelen, zooals het inhaleeren van het verstuifde bronwater, modderbaden en fango-pakkingen, werden ingevoerd. De voor de Deutsche badplaatsen en haar groote geneeskundige vermaardheid typische Balneologische Instituten te Wiesbaden, Bad-Nauheim, Bad-Oeynhausien, Bad-Homburg, Aken, Elster, Ems en Salzuflen werken voortdurend aan het verdere doorgronden van de geheimzinnige geneeskundige krachten. Aldus kunnen steeds grootere successen in de behandeling der patienten worden geboekt.

Volgens het oordeel van de wetenschap, bestaat er nauwelijks een chronische ziekte, welke niet met het water uit een Deutsche bron kan worden bestreden. Al naar gelang haar oorsprong is de bron koud of warm. Op den weg naar de oppervlakte van de aarde neemt het water de stoffen mede, welke in haar juiste samenstelling buitengewoon goed kunnen zijn voor het menschelijke lichaam. Zwavel, arsenicum, phosphor, jodium, kiezel-zuren, ijzer, chlorcalcium, natrium enz. komen het meest voor. De onder den geweldigen druk van de hoeveelheid aarde

en gesteente ontstane stikstof- en waterstof-gassen, bepaalde hoeveelheden koolzuur, helium enz. spelen ook een rol van beteekenis. Afzonderlijk of in samenwerking trekken zij ten velde tegen ziekte en onbehagen. Het is onmogelijke hier de meer dan honderd badplaatsen en haar goede eigenschappen op te sommen. Maar uit een kleine statistiek blijkt duidelijk, hoe groot de keus is, welke natuurlijk steeds in overleg met den geneesheer, na nauwkeurige onderzoeking van den patient, moet worden getroffen. Duitschland telt dus:

93 badplaatsen voor reumatiek en gewrichtsziekten

82 badplaatsen voor stofwisselingsziekten (jicht, suiker, Basedow)

72 badplaatsen voor de verschillende vrouwenziekten

54 badplaatsen voor zenuwziekten

47 badplaatsen voor de ademhalingsorganen

40 badplaatsen voor de ziekten van de bloedsomloop (hart, bloedvaten)

35 badplaatsen voor skrofuloze, rachitis, ontwikkelingsstoringen bij kinderen

31 badplaatsen voor bloedziekten, bloedarmoede enz.

27 badplaatsen voor ziekten der spijsverteringsorganen

15 badplaatsen voor ziekten der urine-organen

13 badplaatsen voor huidziekten.

Het is niet raadzaam te bezuinigen op een kuur in een badplaats. Wil men, dat het bronwater, de modderbaden of het klimaat inderdaad voldoen aan de verwachtingen, dan moet de kuur zeker drie of vier weken duren. Het duurt immers gemiddeld reeds twee weken, vooraleer het lichaam zich aan den nieuwen toestand heeft aangepast. Verkeerd is het ook te wachten, tot de kuur noodzakelijk is geworden. Men moet werkelijk niet ziek zijn om een

badplaats te gaan bezoeken! Ook voor een gezond lichaam is een eenvoudige kuur in bepaalde omstandigheden aan te bevelen. Alleen het verblijf in een Duitsche badplaats, met haar welverzorgde bad-inrichtingen en deze atmosfeer van behagelijkheid, welke lichaam en ziel weder in harmonie brengt met elkaar, herstelt levensvreugde en arbeidslust. Niet alleen de bronnen oefenen een goeden invloed op de bezoekers uit. Het klimaat het weer, de hooge ligging, de warmte van de zonnestralen en de temperatuur van de lucht — dit zijn alles geneesmiddelen, welke de natuur in de badplaatsen voor ons ter beschikking heeft. Zij noodigt iedereen uit, die bekommerd en onpasselijk is, tot een verblijf in haar groote sanatoria: de badplaatsen en kuuroorden, de bosschen en meren, de bergen en dalen van Duitschland, het herstel brengende land.

HET BELANGRIJKSTE.

Meisje: Mijn vader vergaarde zijn fortuin toen hij nog jong was. Wil je eens hooren hoe hij dat deed?

Aanbidder: Neen, ik wil liever hooren, of hij het fortuin nu nog bezit.

HET MISBAKSEL.

Mijnheer: Wat een pech, dat mevrouw Bruin juist op ons diner haar tand brak!

Mevrouw: Ja, net iets voor haar om zodoende de aandacht voor mijn pastei te trekken!.....

PARADOXAAL.

— Wat hebt je uitgevoerd, dat je jou tot president van de maatschappij hebben gekozen?

— Heelemaal niks, maar ik deed het reeds een heelen tijd!

PANORAMA

Weekblad bergambar dalem bahasa Blanda dan Melajoe.

Di bawah pimpinan
LIEM KOEN HIAN

Kantor:
STADHUISPLEIN 41

Taon IX No. 25

Tano IX No. 25

Di sakiter kita.

Volksraad jang baroe soeda moelai persidanganja. Kenapa ini Volksraad dinamaken baroe, itoelan kita tida begitoe mengarti. Sifatnja ini diwan rajat Hindia ada sama koenonja seperti oemoernja, maskipoen dalem taon 1925 grondwet Hindia jang bernama Regeerings Reglement dirobah djadi Indische Staatsregeling dan maski katanja Volksraad dikasih naek pangkat dari madjelis pemberi advies sadja djadi madjelis jang bersama-sama Gouverneur-Generaal membikin wet.

Saorang professor dalem staatsrecht perna loekisken keada'an sekarang dari Hindia seperti berikoet: „Roepanja mirip dengen satoe negri jang diprentah oleh radja dengen memake grondwet, tapi radja jang berkoeasa paling besar. seperti negri negri di Duitland di pertengahan abad ka sembilanbelas. Kaloe radja dan diwan rajat dalem negri negri itoe berselisih pikiran, maka pikirannja radjalah jang memberi poatoesan. Di Hindia, di dalem praktik, Staten Generaal di negri Blanda mengoeasai djalannja oeroesan dengen perantara'annja „pengoendjoekan pengoendjoekan”, jang mantri djadjahan kasih pada Gouverneur-Generaal dan kaloe pamerintah tida tjotjok pikiran sama diwan rajat, pamerintah di negri Blanda jang membri poatoesan.”

Sebegitoe lama ini loekisan ada bener, sebegitoe lama djoega tida ada apa-apanja jang baroe pada sifatnja Volksraad.

Djoega pereboetan djabatan gedelegeerde de-

ngen gadji delapan ratoes tiga poeloeh roepia saboelan boekannja satoe perkara baroe.

Jang barangkali bisa dinamaken satoe hal baroe dalem ini Volksraad baroe adalah halnja nanti saorang, jang menamakan dirinja wakil djempol dari pendoedok Tionghoa di Indonesia, aken dipili djadi gedelegeerde kerna kasiannja doea anggota bangsa Europa jang telah diangkat oleh pamerintah dan tida ada mempoenjai kawan separtij tjoekoep banjak boeat toeroet bereboet krosi gedelegeerde. Terlaloe sedih hati kami memikiri halnja saorang, jang mengakoe djadi wakil dari bangsa Tionghoa dan wakil dari partij politiek Tionghoa jang paling besar dalem ini negri, tida bisa mendjadi gedelegeerde, kaloe tida manerima kasiannja doea anggota bangsa Europa dan halnja itoe orang tentoe berdiri sebatang karang sadja dalem ini Volksraad baroe, tjoba tida pamerintah menggoenaken haknja boeat angkat lagi saorang dari partijnja mendjadi lid Volksraad.

Tapi tjoema ini satoe hal sadja jang baroe dalem ini Volksraad baroe. Selaennja itoe semoea masi aeperti lama sadja.

*

Z. dari „Java-Bode” marah besar sama „In Crnt.”, sebab ini soerat kabar belaken prof. dr. Berg, goeroe besar dalem bahasa Djawa di Leiden, jang baroe ini dalem satoe pridato antara laen-laen telah kata begini:

Orang Spanjol dan orang Portugis doeloe tida melaenken memboeat perhceboengan dagang sadja, tetapi djoega selaloe bikin perhoeboengan dalem keadaban sama orang-orang asing, jang marika datengi. Orang Inggris dan orang Blanda tida begitoe atawa tida begitoe sanget seperti orang Spanjol dan orang Portugis. Keada'an ini berdjalan sampe kira-kira di pertengahan abad ka sembilanbelas. Sasoeda itoe, oleh kerna roepa-roepa sebab, seperti madjoenja peroesahan pabrik di Europa, lahirnja pasar doenia, bangoenja bangsa-bangsa Asia dan pakerdja'annja van Deventer, Snouck Hurgronje dan banjak orang laen lagi, moelailah satoe zaman baroe, jaitoe zaman, dalem mana pamerintah Blanda dengan sengadja mendjalanken politiek menanem kasopanannja di Hindia.

Z. tida moefakat sama bitjaranja prof. Berg. Menoeroet pendapatannja Z., berkahnja kasopanan Blanda soeda dilimpahkan atas kepalanja anak negri di sini sedari orang Blanda moelai dateng di sini. Dalem korannja tanggal 21 Mei baroesan Z. marah-maraha pada prof. Berg dan sasoedanja „Ind. Crnt.” belaken itoe professor, Z. toedjoeken marahnja djoega pada itoe soerat kabar di Soerabaja. Dalem toelisannja Z. memang ada banjak jang bener, jaitoe di mana ia kata perihal masoeknja keadaban Blanda di Hindia. Itoe pemasoean kasopanan Blanda memang betoel ada kedjadian sedari moela-moelanja orang Blanda dateng berdagang di sini. Tapi tidalah lantaran itoe djadi betoel klieoe apa jang prof. Berg dan „Ind. Crnt.” soeda bilang. Iaorang bitjara tentang pamerintah Blanda dengan sengadja mendjalanken politiek menanem kasopanan Blanda di sini. Iaorang bilang, ini politiek baroe dimoelai kira kira di taon 1850. Dan kaloe ditegesken itoe perkata'an „moelai djalanken dengea sengadja”, maka nistjaja djoega Z. di dalem hatinnja aken maoe mengakoei benernja itoe professor dan „Ind. Crnt.”.

Kaloe tida betoel begitoe, kaloe tida betoel soeda laet sekali baroe pamerintah Blanda dengan sengadja moelai djalanken politieknja menanem kasopanan Blanda di sini, — kaloe tida betoel begitoe, bagimana maoe diterangkan sebab sebabnja, kenapa sasoeda tiga ratoes taon orang Blanda mendjadjah Hindia, pengaroehnja kasopanan Blanda di sini masi

ada tipis sekali, kenapa itoe pengaroeh baroe dalem ini tida brapa poeloe taon jang paling blakang sadja ada kaliatan? Kaloe tida betoel begitoe, kaloe maoe dikata betoel sedari orang Blanda moelai dateng di sini ia soeda djalanken politiek dengan sengadja boeat menanem kasopanannja di sini, kenapa pada belon lima poeloe taon doeloe masi dilarang orang-orang boekan bangsa Europa berbitjara dalem bahasa Blanda?

Salah satoe milik kasopanan jang paling oetama dari soeatoe bangsa adalah bahasanja dan kaloe satoe bangsa memang dengan sengadja djalanken politiek boeat menanem kasopanannja di soeatoe negri asing, moestinja itoe politiek toch pertamata-tama dinjataken dengan penjiaran dari bahasanja sebrapa bisa loeas. Tapi sampe pada satengah abad dceloe orang Blanda di Hindia tida ada berboeat begitoe, tida sekali-kali soeka siarken bahasanja sebrapa bisa loeas dan sekalipoen dalem ini doea-tiga poeloe taon jang paling blakang masi bisa diliat kesangsian jang njata dari orang Blanda dalem hal menjiarken dengan sengadja ia poenja bahasa di antara pendoeoeknja ini negri.

Kadang-kadang orang ada seboet-seboet fatsal „tjara berpikir dari achli ilmoe hoekoem”, seperti djoega achli-achli ilmoe hoekoem mempoenjai tjara speciaal, tjara sendiri boeat berpikir. Saja pikir, ini anggepan ada kliroe. „Tjara berpikir dari achli-achli ilmoe hoekoem” boekan sekali-kali ada satoe tjara jang berbeda sama sekali dari tjara berpikirnja si achli hikajat, achli batin manoesia, achli pemikir (filsoef), orang jang selidiki keadaannja alam atawa laen - laen penjelidik, jang tjoba mengarti hal hal jang tertampak dalem doenia can boeat itoe djadi soesoen dan terangkan hal-hal itoe. Achli achli ilmoe wet di zaman doeloekala ada orang orang, jang sekali-kali tida mengoekoehi apa jang diadjar oleh ilmoenja sadja dan anggep tjoe-ma ilmoenja sadja jang bener. Jang bisa bikin si penikir-achli ilmoe hoekoem djadi berbeda dari laen laen pemikir adalah halnja ia barangkali moesti tjoba lebih banjak dari pada laen-laen pemikir boeat preksa hal-hal dalem ini doenia dengan tida takoet-takoet dan dengan tida lebih doeloe, sebelonnja bikin papreksa'an, soeda anggep ini salah dan itoe betoel. Si pemikir-achli ilmoe hoekoem moesti bakerdja begini, moesti bikin papreksa'an

Pembatja jang boekan abbonés!

Sekarang ada waktoenja boeat berlangganan pada Panorama, Satrimanja Toeän poenja postwissel sadjoemblah f 2.50 boeat kwartaal katiga 1935 kita kirim pada Toeän nomor-nomor jang masi aken diterbitken dalem boelan Juni dengan GRATIS. Djangan moendoerken sampe besok, lakoeken Toeän poenja niatan ini hari djoega. Kirimlah f 2.50 dan boeat lamanja 14 minggoe Toeän aken trima Panorama jang ada Toeän poenja sendiri. Trima kasi!

Administratie **PANORAMA**

STADHUISPLEIN 41, BATAVIA.

dengen tida takoet-takoet dan dengen tida lebih doeloe, sebelonnja preksa soeda anggep nii salah dan itoe betoel, sebab djoestroe si pemikir-achli ilmoe hoekoem dalem pakerdja'annja kesandoeng sama hal-hal, jang biasanja bikin tergontjang orang poenja pikiran," begitoelah prof. Kranenburg menoelis dalem ia poenja boekoe „Nederlandsch Staatsrecht", bagian ka 1, katja 82.

Sasoeatoe student Tionghoa dari Rechtsnoogeschool nistjaja soeda taoe batja perkata'an perkata'an di atas, sebab perkata'an-perkata'an itoe teritoeng dalem salah satoe bagian dari itoe boekoe, jang iaorang moesti batja.

Tapi kendati begitoe, toch ka sebelah loear tida ada ternjata barang sedikit jang si student Tionghoa dari Rechtshoogeschool, poekoel rata, ada bikin penjeidikan dari berbagi-bagi hal jang menggontjangken orang poenja pikiran, dengen tida takoet-takoet dan dengen tida lebih doeloe, sebelonnja bikin papreksa'an, soeda tentoeken ini salah dan itoe betoel. Dalem pertjakepan pertjakepannja tida ada ternjata itoe kebisa'an dan keberanian memreksa berbagi-bagi hal dengen tida takoet-takoet dan dengen tida lebih doeloe, sabelonnja preksa, soeda tentoeken ini betoel dan itoe salah. Kenjata'an itoe lebih lagi tida dapat ditjari dalem iaorang poenja organ, jang oleh satoe student boekan bangsa Tionghoa dinamaken „koran anak-anak".

Tapi si student Tionghoa dari Rechtshoogeschool bisa belaken dirinja dengen kata, iaorang

boekan pemikir-achli ilmoe hoekoem, iaorang tjoema student biasa sadja dan sebab itoe maka tida perloe iaorang memereksa berbagi-bagi hal dengen tida soesah takoet-takoet dan dengen tida lebih doeloe, sebelonnja preksa, soeda tentoeken ini salah dan itoe betoel. Maksoednja beladjar toch boekan boeat didik pemikir pemikir, tetapi boeat didik orang-orang jang praktis, jang taoe bagimana moesti bawadi boeat menjotjoki kemaoeannja zaman dan keada'an soepaja disoeka orang. Ini ada lebih gampang dan ada hasilnja. Bepikir ada lebih soesah, sebagaimana satoe professor Amerika perna kata: „Bepikir keras, menegesken kita poenja pikiran dan menentoeken satoe atoeran boeat kita beriakoe, ada satoe pakerdja'an jang menabikin sakit dan tjape otak dan tjoema sedikit orang maoe iakoeken itoe pakerdja'an."

Dan memereksa serta memikir berbagi-bagi hal dengen tida takoet-takoet dan dengen tida belonbelon soeda menentoeken ini salah dan itoe betoei, ada lebih soesah lagi, meminta satoe hati jang keras dan tabah dan hati begini ada satoe barang mahal, tambahan lagi mempoenjai hati begitoe kebanyakan tida mengasih hasil, malah lebih banjak meminta soesah pajah dan tjape hati serta karoegian boeat ongkos piaranja itoe hati. Tida bisa disangkal, rataratanja student Tionghoa di Rechtshoogeschool ada berboeat pinter dengen liwati sadja perkata'an perkata'an jang terkoetib di atas dari boekoenna Kranenburg.

Andre Spada, kapala bandiet pengalisan dari Corsica.

MENDJADI BANDIET LANTARAN PRAMPOEAN

Sampe pada belon sebrapa lama kamari'in, namanja Andre Spada sadja soeda tjoekeop aken bikin djeri pada orang-orang jang denger. Andre Spada ada satoe kapala bandiet jang tida mangenal ta-koet, pandang enteng djiwa manoesia dan selama sakean waktoe telah membri banjak poesing pada politie dan pembesar pembesar Fransch.

Baroe-baroe ini oleh pengadilan Fransch Andre Spada telah didjatoken hoekoeman mati boeat toedjoe perkara boenoeh. Ia katangkep kerna satoe prampoean, dan ia mendjadi bandiet, djoega lantaran gara-garanja prampoean.

Sakean lama Andre Spada telah mengganggu katentreman di ia poenja bilangan. Ia mamoenjoet „tjoeke” dari toean² toko, eigenaar eigenaar hotel dan soedagar-soedagar di Corsica, tembakin ia poenja saingan saingan dan orang-orang jang tjoba chianatken padanja dan tempo-tempo, seperti ia sendiri soeka bilang, „merampok orang jang kaya dan toeloeng pada jang miskin.”

Di atas dari segala apa, ia ada mempoenjai satoe sifat lemah terhadap prmpoean.

„Saja poenja kaleman satoe-satoenja,” begitoe ia mengakoeh dalem itoe boekoe „Spada the Bandit” jang ditoelis oleh Mr. Robert Darell, „jalah saja poenja soeka sama prampoean-prampoean tjantik. Ini ada satoe tjatjat jang membikin saja djadi menoentoet pangidoepan sebagai satoe bandiet dan membikin saja ada harepan aken naek di panggoeng penabasan kapala. Ketjantikan dari satoe prampoean soeda dapet menawan saja, satoe hal jang loepoet diberboeat oleh Frankrijk jang berkoeasa.”

Satoe prampoean adalah jang membikin Spada alamken ia poenja kasoekean kasoekean pertama. Ia ada anaknja satoe orang tani Corsicaan, aken tetapi ia tida betah sama pangidoepan pertanian jang tentrem. Koetika di moesin perang ia dipanggil djalanken dienst dalem tentara Fransch, ia telah merat sasoeda tinggal doea boelan dalem tangsi.

Satoe njonja di Marseille soeda kasih tempat semboeni padanja. Di dalem itoe roemah ada tinggal satoe gadis jang tjantik dan pada ini gadis Spada lantas djato hati. Itoe njonja jang djoega tjintaken Spada merasa tjemboeroean dan sakit hati, lantaran mana ia kasih taoe pada pembesar-pembesar militair di mana Spada berada. Demikianlah Spada telah ditawan dan dihoekoem tiga taon pendjara.

Balik di Corsica, ia telah menoentoet pangidoepan jang tida karoean. Satiap hari ia masoek-kaloear cafe, minoem dan dansa sampe sapoewasnja.

Pada soeatoe malem, bebrapa orang pelajaran bangsa Italiaan telah dateng dalem itoe cafe di Lopigna aken berpesta-pora. Satoe antara itoe orang-orang kapal jang soeda sinting telah ganggoe pada Zizi, satoe gadis jang Spada tjintaken.

„Kita, bangsa Corsicaan, ada berdarah panas,” manerangken Spada. „Sabelon saja insaf apa jang saja berboeat, saja tjaboet revolver dan tembak mati itoe orang kapal dari kolong medja.”

Politie lantas tangkep Spada poenja kawan, Ferrari, sebagai si pemboenoe. Spada koendjoengken satoe bandiet jang termashoer di itoe tempo, Romanetti, dan minta perteloengan boeat merdikaken ia poenja kawan. Ia tawarken boeat serahkan dirinja sendiri pada politie. Tapi poltiie hendak tjekel teroes pada orang jang marika soeda dapet tawan. Koetika doea gendarmes berangkat ka Ajaccio bersama Ferrari, Spada telah pegat marika di tengah djalan. Ia tembak mati itoe doea gendarmes dan toeloeng ia poenja sobat.

Demikianlah ia djadi satoe pemboenoe dan satoe pendjahat — lantaran gara-garanja satoe prampoean! Tida sebrapa lama berselang ia terkepoeng dalem satoe roemah, tapi ia molos dengen iapoenja revolver dan binasakan lebih banjak gendarmes. Anem boelan berselang, sasoeda ia tembak itoe orang kapal dalem cafe, ia telah djadi kawanja bandiet Romanetti. Sebagai satoe bandiet sigra djoega ia terkenal sebagai pemboenoe paling besar di Corsica. Ia telah oedak-oedak satoe kawan, jang chianatken padanja, sampe di tengah-tengah kota dan tembak mati pada kawan terseboet. Ia bilang, jang membikin ia paling „banjga” saemoer idoenja adalah djikaloe ia poenja nama diseboet bersama-sama namanja itoe tiga kapala bandiet paling besar dari itoe djeman: Romanetti, Caviglioli dan Bartoli. Kebanyakan pemboenoean jang diberboeat oleh Spada adalah boeat bales sakit hati.

Ia dapet kanjata'an, bahoea banditisme di Corsica ada beroepa pameresan sematjem kawan bandiet di Chicago. Tjoema kawan kawan bandiet jang ketjil idoep dengen djalan merampok atawa meminta oewang dari eigenaar-eigenaar toko dengen antjeman bahoea toko-toko itoe bakal di-

moesnaken djikaloe tida briken oewang jang dimin-ta. Kawanan kawanan bandiet jang terlebih besar, seperti kawanannja Romanetti, manawarken per-lindoengan — boeat satoe harga jang mahal.

„Kita,” tjerita Spada, „berlakoe ampir sebagai satoe kongsie assurantie. Boeat sadjoemblah oewang jang soeda dimoefakatken, kita briken perlindoe-ngan pada itoe berbagi toean toko dan soedagar. Pangaroehnja Romanetti ada begitoe besar hingga djikaloe satoe toean toko soeda bajar bea pada ka-wannnja itoe bandiet, tentoe laen-Jaen bandiet lebih ketjil tida brani ganggoe.”

Tapi Romanetti tida basmi itoe kawanan ban-diet ketjil. Ia malah bakerdja sama-sama marika dalem hal lakoeken perlawanan pada poltiie atawa tentara. Lebih djaoe ia bakerdja sama orang-orang tani dan briken oewang pada marika ini soepaja nantinja marika kasi taoe padanja djikaloe ada ba-haja mengantjem.

Romanetti malah berkeras boeat briken satoe chauffeur dan satoe panganter boeat kreta post antara Ajaccio dan Lopigna, tentoe sadja dengan dapet bajaran. Selama sakean waktoe pembesar-pembesar post terpaksa moefakat, djika tida, mail itoe aken dirampok. Belakangan, tatkala Spada soe-da mendjadi „Radja”, ini atoeran dibasmi oleh pem-besar pembesar Fransch. Kreta post itoe diserang dan Spada tembak mati doea gendarmes jang mangiring.

Pelantjong-pelantjong tida diganggoe, sebab marika ada membawa panghaslan bagi itoe poelo. Mengganggoe pada pelantjong-pelantjong berarti manimboelken permoesoehan dari fihaknja toean-toean toko dan eigenaar-eigenaar hotel jang soeda bajar sadjoemblah oewang boeat dapet „perlindoe-ngan” dari itoe kapala bandiet. Djoega orang-orang tani dapet kaentoengan dari koendjoengan pelan-tjong pelantjong.

Tapi dalem taon 1931 Caviglioli telah dapetken satoe daja boeat peras pada itoe pelantjong-pelan-tjong. Itoe waktoe orang-orang asing jang hartawan sanget gemar dateng di Guagno-les-Bains, Corsica poenja Lido, kerna di sitoe ada terdapat tempat pa-mandian jang manjenangkan sekali. Caviglioli poenja istri jang gaga, Antoinette Leca — sasoeda Caviglio-li mati, Antoinette djadi istrinja Spada — te an dapet kanjata'an, bahoea orang-orang tani merasa djemoe sama itoe pelantjong-pelantjong jang mandi di tempat oemoem dengan pakean begitoe sedikit.

Ini ada satoe kasempetan baek boeat „pentjet” pada itoe pelantjong pelantjong dengan zonder membikin koerang senang pada orang-orang tani. Antoinette telah desek pada iapoenja soeami aken toelis soerat pada sasoeatoe eigenaar hotel, minta soepaja pada itoe pelantjong pelantjong dibri taoe

aken berpakean pantes. Bandiet dan pemboenoh djadinja djalanken rol sebagai poedjonggo-kasopa-nan!

Kamoedian Caviglioli telah menoejdjoe ka Guagno-les-Bains dengan pakean begitoe perlente sabisanja. Bersama ia poenja orang-orang pilihan, ia koeroeng itoe pelantjong-pelantjong jang lagi djemoer diri di matahari dalem pakean mandi dan sasoeatoe pelantjong itoe „didenda” limaratoes franc!

Spada lantas diminta pertoeoloengannja boeat „lindoengken” itoe pelantjong-pelantjong dari gang-goeannja ia poenja collega bandiet. Ia minta bajaran 100.000 franc. Eigenaar eigenaar hotel manerangken, dengan djoemblah sabegitoe, Spada boleh sekalian singkirken pada Caviglioli.

„Saperampat millioen franc,” kata Spada de-ngen ringkes.

Caviglioli dapet selentingan tentang ini Jan lantas menoejdjoe ka Guagno bersama saratoes las-kar. Ia tembakin katja djendela dan lampoe lampoe dari toko toko di sitoe, mengganggoe pendoeoek-pendoeoek dan manerangken pada itoe eigenaar-eigenaar hotel bahoea marika aken „didenda” 50.000 franc. Toean-toean toko djoega dimoestikea bajar sabegitoe.

Satoe pelantjong bangsa Duitsch telah berlakoe koerang pikir dan tongolken kapala dari djendela. Satoe pelor telah manjamber dan itoe pelantjong tarik napas pangabisan.

„Ini satoe pelor,” kata Spada, „telah berbent-toet pandjang sekali.”

Ini satoe tembakan soeda membikin pamerenta Fransch toeroen tangan. Kapal kapal perang, bala-tentara, tanks dan mobiel mobiel lapis wadja telah dikasih bakerdja. Pangepoengan pada itoe kawanan bandiet telah dilakoeken dengan sengit dan baroe berachir, koetika Spada ditinggal sendirian oleh kawan kawanja jang soeda moerat-marit. Ia sem-boeni dalem satoe gowa di pagoenoengan dan be-brapa minggoe kamoedian, diam diam ia telah da-teng ka roemah orang toanja boeat makan, kerna ia soeda kliwat lapar dan lelah.....

Sampe di sini boeat pangabisan kalih satoe prampoean telah mangandang di dalem pangidoepan itoe kapala bandiet.

Antara korban-korbannja Spada ada terdapat djoega satoe koesir kreta post, Giovanni Ricci, jang itoe bandiet telah tembak mati kira sapoeloe taon berselang tatkala lakoeken panjerangan pada itoe kreta.

Ini koesir ada mempoenjai satoe anak pram-poean, Antoinette Ricci, jang tida merasa senang dengan kematian ajahnja dan bersoempah boeat bi-kin pembalesan pada Spada. Antoinette ada satoe

nona jang elok dan dengan kaelokannja ia soeda bikin Spada djadi terdjeblos.

Delapan taon ini nona telah menoenngoe kretika. Achir achir itoe tempo telah dateng. Pada pembesar pembesar politie Antoinette telah tawar-ken diri boeat djebak pada ini bandiet. Dengan make nama Germaine Ducrois, Antoinette telah menoejoe ka Ajaccio dan manginep di satoe hotel. Ia poenja kalojaraan telah menarik perhatiannya Paoli, satoe spion dari Spada. Pelahan pelahan Antoinette telah berkenalan pada Paoli dan dalam pemitjara'an pemitjara'an ia sanantiasa oetaraken perasa'an sympathie pada Spada, dengan tida loepa djoega manerangken, bahoea ia ingin ketemoeken itoe kapala bandiet.

Paoli briken perantara'an boeat atoe itoe pertemoean di satoe roemah panginepan ketjil. Spada boekannja orang bodo dan bersedia lebih doeloe kaloe kaloe ia maoe didjebak. Ia poenja kawan-kawan telah dikirim boeat koeroeng itoe roemah panginepan. Pertemoean pertama tida mengasih kasoedahan jang tida enak. Spada djato hati pada Antoinette dan atoe pertemoean pertemoean lebih djaoe, tapi saban saban dengan ganti tempat.

Achir-achir ia telah djadi pertjaja betoel pada Antoinette, hingga doea malem beroentoen-roentoen marika bertemoen di satoe tempat. Antoinette lantas kisikin politie dan itoe tempat lantas didjaga. Tapi selagi menoenngoe datengnja Spada, jang itoe malem kaliatan pasti aken masoek dalem djebakan, Antoinette sakoenoeng-koenoeng dapet kanjata-an, bahoea ia telah..... djato tjinta pada itoe pemboenoeh dari ajahnja!

Begitoe ia boeroe-boeroe kaloe ar dan tjegah Spada masoek dalem itoe roemah.

„Politie!” ia berseroe pada Spada. „Marika

koeroeng ini roemah. Lekas, balik ka pagoenoengan dan bawa saja bersama kaeo!”

Satoe gendarme jang merasa tjoeriga telah koentit pada Antoinette. Ia toedjoeken senapannja pada Spada dan lepas tembakan, tapi Antoinette sakoenoeng koenoeng mangandang hingga roeboeh dengan loeka berat. Dalem sengit Spada tjaboet revolver dan manembak pada itoe gendarme jang binasa di itoe waktoe djoega.

Spada pondong pada Antoinette ka pagoenoengan.

„Saja boekan Germaine Ducrois,” manerangken Antoinette. „Saja Antoinette Ricci, anak dari Giovanni Ricci, jang kaeo telah tembak mati. Saja chianatken kaeo pada politie boeat lakoeken pembalesan.”

Dengen heran Spada menjaoet: „Ja, saja inget kaeo, itoe tempo kaeo masi ketjil. Sekarang kaeo berobah djaoe.” Kamoedian ia menanja, kenapa Antoinette berobah pikiran dan hendak menoeleong padanja.

„Sebab..... saja tjinta padamoe,” djawab Antoinette.

Kamoedian ia boedjoek aken Spada tinggalkan padanja. Dalem tempat semboeni Spada sanantiasa terkenang pada Antoinette. Bebrapa hari kamoedian ia koendjoengken roemah orang toeanja aken denger kabar tentang Antoinette jang ternjata soeda binasa.

Sakoenoeng-koenoeng roemah itoe digrebeg. Spada, jang itoe waktoe ada sanget lelah, telah manjerah sadja. Ia tida perdoeli lagi apa jang kejdian atas dirinja.

„Antoinette Ricci di waktoe idoepnja telah gagal chianatken saja pada politie,” ia menerangkan, „tapi berhasil berboeat begitoe sasoeda mati.....”

Kapada Pambatja!

Redactie dan administratie „Panorama” dengan ini mengoendang dengan hormat pada pambatja boeat menjataken pikirannja:

PEROBAHAN-PEROBAHAN APA JANG PEBATJA PIKIR HAROES DILAKOOKEN LAGI DALEM ISIHNJA INI WEEKBLAD?

Kita pertjaja, pambatja nistjaja aken soeka perloeken boeat manjataken pikirannja pada kita. Berdasar atas pangoendjoekan-pangoendjoekan dan voorstel-voorstel jang kita trima, kita aken berdaja lebih djaoeh boeat bikin soepaja isihnja „Panorama” sabisanja mamowasken pada sekalian pambatja. Trima kasih lebih doeloe!

Kemadjoean - kemadjoean di Tiongkok Oetara - Barat.

Di bawah ini ada satoe rapport dari dr. Stampar, achli pri-kasehatan dari Volkenbond, jang telah bertempat di provincie-provincie Oetara-barat, prihal pakerdja'an-pakerdja'an baik jang telah dilakoeken oleh National Economic Council dari pamerenta Nationaal di sitoe. Dari itoe rapport, seperti telah disiarken oleh Kuo Min News Agency pada soerat-soerat kabar di Tiongkok, kita koetib seperti berikoet:

Dr. Stampar, achli prikasehatan dari Volkenbond, baroesan rampoengken ia poenja perdjalanen di sloeroe provincies Shensi, Kansu, Chinghai dan Ninghsia dan telah madjoeken ia poenja rapport pada National Economic Council dari pamerenta Nationaal. Dr. Stampar telah ditempatkan di Oetara barat pada kita satoe taon berselang koetika National Economic Council djoestroe baroe moelai djalanen ia poenja program. Dalem ia poenja rapport, itoe achli Volkenbond lebih doeloe telah poedjih itoe succes jang telah tertjapei dalem segala kalangan pembetoelan baik oleh N.E.C. maoepoen oleh laenlaen pendirian gouvernement.

Lebih djaoe ia toelis seperti berikoet:

„Lunghai Railway sekarang telah dipandjangkan sampe di Sian. Djalanen dari Sian ka Lanchow soeda banjak terlebih baik dan sekarang motorbussen dari National Economic Council telah djalanen dienst di antara itoe doea kota. Rata-rata tempo perdjalanen dari Sian ka Lanchow, di moesin kering, ada kira 5 hari, samentara perdjalanen balik kira ampat hari. Dienst oedara telah diloeaskan dari Lanchow via Ninghsia ka Paotow dan menjamboeng pada djalanen spoor Peiping — Suiyuan. Sabelon ini perbaeken tertjipta, orang moesti goenaken tempo paling sedikit sapoeloe hari aken pergi dari Peiping ka Ninghsia, tapi dengan dienst oedara orang bisa rampoengken perdjalanen dari Paotow ka Ninghsia dalem tempo tigapoeloe djam. Dengan begitoe, provincies di OetaraBarat djadinja telah dapetken perhoeboengan rapet sekali sama provincies di Tmoer.

Tida ada madat lagi.

Panindesan madat telah dilakoeken di bawah panilikan bengis. Dalem ini hal, teroetama provincie Shensi haroes diseboet paling doeloe, sebab dalem satoe tempo pendek pertaneman madat di sitoe aken terbasmi bersih sama sekali dan terganti sama tetaneman katoen. Dalem taon jang laloe telah dibikin pertjoba'an boeat ganti pertaneman madat de-

ngen pertaneman katoen dan pertjoba'an ini ternjata telah berhasil bagoes sekali. Dalem ini hal ada terdapat pakerdja'an sama sama jang sanget manis antara agentschappen gouvernement dan bank-bank particulier.

Tanah tanah jang dapet soeloeran aer dari irrigatie poen bertambah loewas, teroetama di Shensi dan Ninghsia. Lebih dari 1.000 coöperatieve societies pertanian telah didirikan di Shensi. Djoega dalem kota Sian telah diadaken perbaeken perbaeken dengan maloewasken djalanen djalanen rajah. Gedong baroe telah didirikan dan perhoeboengan djalanen djadi banjak terlebih baik. Djoega soeda berdiri satoe fabriek electricch jang baroe hingga dalem tempo bebrapa boelan, soewal levering tenaga listrik aken mendjadi banjak baekan, boekan sadja di Sian aken tetapi djoega di Lanchow. Toeladan jang dibriken oleh National Economic Council soeda mengasih satoe panjoeroeng pada pembesar pembesar local boeat bakerdja terlebih giat.

Menoeroet saja poenja pendapat, kemadjoean paling penting adalah ditimboelkennja itoe perhatian sedjati di antara pamerenta pamerenta local dan pendoedoek masing masing bilangan boeat pakerdja'an pembetoelan negri. Ini sebagian besar adalah djasanja National Economic Council."

Prikasehatan oemoem.

Prihal activiteit dalem kalangan prikasehatan, dr. Stampar oereiken dengan djelas keada'annja pendirian jang didirikan oleh National Economic Council dengan bakerdja sama-sama provinciaal bestuur. Dr. Stampar oendjoek, program prikasehatan boeat itoe seloeroe daerah telah diatoer dengan teliti sekali dan dalem kalangan perobatan, itoe ampat provincies dipandang sebagai satoe daerah sadja. Soewal jang paling penting ialah pembasman typhus dan tuberculose, mangoerangkan kematian baji dan kelahiran baji baji jang tida bernjawa, lebih diaoe membikin rahajat lebih insaf tentang prikasehatan. Kabanjakan penjakit sekarang ini teroetama

terbit lantaran rahajat tida insaf itoe. Boeat membikin Oetra-barat mendjadi poesat pamiara'an heiwan, djoega telah didjalanken daja-oepaja boeat membasmi penjakit penjakit heiwan.

National Economic Council soeda diriken satoe North-western Epidemic Prevention Bureau di Lanchow, iboe-kota Kansu. Ini instituut aken bakerdja boeat itoe seloeroe daerah. Banjak kapitaal soeda digoenaken boeat ini pendirian. Tanah dan gedong-gedongnja ditaksir ada berharga \$ 250.000 lebih, tapi ongkos itoe pantas dikaloearken djikaloe orang perhatikan brapa besar faedahnja pendirian terseboet goena prikasehatan manoesia dan heiwan di itoe daerah.

Instituut itoe berdiri di satoe park, dalem lembah Huangho, dengen pemandangan alam jang indah di sakiternja. Itoe kantor kasehatan baroe diboeka di moesin zomer jang laloe dan laboratoria baroe sadja rampoeng. Pakerdja'an itoe kantor kasehatan soeda bisa dilakoeken terlebih doeloe sedari November 1934 di gedong gedong boeat samentara waktoe dan selama itoe tempo soeda didapet koempoel banjak katerangan jang berharga.

Salah satoe bagian paling menarik dari itoe rapport adalah organisatie prikasehatan boeat itoe empat provincies. Di tiap iboe-kota ada didirikan satoe poesat-kasehatan jang bakerdja sama sama dan, sampe di soeatoe wates, mamegang panilikan atas berbagai poesat lebih ketjil di laen-laen tempat. Apabila soeda bisa bakerdja sapenoehnja, itoe poesat poesat kasehatan aken terdiri dari afdeeling-afdeeling seperti berikoet:

1. Afdeeling patient loear.
2. Hospitaal ketjil.
3. Sakola doekoen branak.
4. Afdeeling prikawarasan di sakolahan.
5. Diagnostic laboratory.
6. Propaganda prikasehatan oemoem.
7. Afdeeling heiwan.

„New Deal” boeat anak-anak.

Dr. Stampar peringeti, ada terlaloe gegabah boeat hantemkromo djalanken sadja ini semoea pakerdja'an sabelonnja dapet mangoempoel pangalaman. Dari itoe, sasoeda poesat poesat kasehatan didirikan di tiap iboe-kota — Sian, Lanchow, Hsining dan Ninghsia — lebih doeloe orang haroes oetamakan kemadjoean doea atawa tiga afdeeling, samentara laen-laen afdeeling boleh dimadjoeken di belakang kalih. Di Sian oepamanja orang toemplex perhatian paling besar pada pendidikan doekoen branak dan afdeeling prikasehatan di sekola'an. Pendidikan doekoen branak dimoelai dalem boelan Agustus jang laloe dan soeda mengasih pertoloengan dalem 700 perkara bersalin. Prihal pakerdja'an pri-

kasehatan moerid-moerid sekola, dr. Stampar briken katerangan seperti berikoet:

„Di bawah panilikan poesat-kasehatan di Sian ada 8.002 moerid sekola, 386 goeroe dan 185 pengawe sekola'an. Dienst kasehatan dari doea roemah piatoe di Sian berada di bawah pangoeroesan poesat-kasehatan sekolahan. Dalem doea roemah piatoe itoe ada dirawat 700 anak. Poesat-kasehatan dari sekola'an mengoetamakan pendidikan tentang kasehatan dengen adaken pertemoean-prtemoean, cursus dan tentoonstelling kasehatan. Pertemoean pertemoean itoe dihadiriken oleh kira kira 4.000 orang. Tigapoeloe delapan goeroe pimpin cursus kasehatan bagi goeroe goeroe sekola. Posters (gambar-gambar propaganda), boekoe boekoe, model dan panerbitan-panerbitan boeat tentoonstelling kasehatan sanantiasa dibriken pada poesat-kasehatan sekola'an itoe. Sedari poesat itoe moelai bakerdja, 6.639 student telah dipreksa. 5.937 moerid kadapetan ada mengandoeng penjakit penjakit jang telah disemboehken dalem 12.194 consult. Lebih djaoe poesat-kasehatan itoe mangoeroes papreksa'an dan perobatan dari moerid moerid dari sekola sekola speciaal, se-pertinja School of Hydraulic Engineering dan Northwest Highway Administration. Penjakit jang paling banjak berdjangkit antara itoe moerid moerid adalah trachoom (penjakit mata jang menoelar) dan 28.7378 perobatan adalah boeat menjemboehken itoe penjakit. Djoeroe² rawat telah lakoeken perkoendjoengan diroemahan sampe 78 kalih. 2.270 orang telah dapetken soerat katerangan tentang kasehatannja dan 128 orang telah dapet soentik boeat diphterie. Tiga riboeh delapanpoeloe delapan moerid telah disoentik boeat penjakit tjatjar. Roewangan speciaal telah disediakan dalem itoe roemah-roemah pergoeroean boeat preksa dan obatkan itoe moerid moerid. 18.473 perobatan telah dibriken dalem roewangan roewangan terseboet. Toedjoepoeloe satoe kali telah dilakoeken panilikan prihal kabersihan roemah roemah sekola dan dalem anem kali papreksahan keada'an ternjata bertambah baik. Ini waktoe ada tiga thabib, empat djoeroerawat dan doea administrateurs jang dipakerdja'an dalem poesat-kasehatan sekola'an”.

Pendidikan kasehatan.

Selaen pendidikan doekoen branak (di mana doekoen doekoen branak model koeno diwadajibken toeroet dalem cursus) dan afdeeling prikasehatan sekola'an, di Lanchow poen orang menaro perhatian speciaal pada patient-patient-loear dan propaganda kasehatan. Tentang ini dr. Stampar toelis.

„Poliklinik telah moelai bakerdja di pertengahan October 1934. Perobatan totaal ada 5.422.

Salah satoe djoeroerawat telah dititahkan mangasih pangoeroean pangoereian tentang kasehatan pada patient patient jang lagi manoenggoe perobatan dalem poukliniek. Pada 993 patient telah dibriken pendidikan kasehatan dengan tjara begitoe. Pertoendjoekan pertoeendjoekan speciaal tentang kasehatan telah menarik perhatian besar sekali. Kira 3.000 orang ada hadirken pertoeendjoekan-pertoeendjoekan terseboet selama campagne di moesin saldjoe”.

Poesat kasehatan di Lanchow poen lagi atoesatoe plan tentang hygiene dalem kalangan industrie.

Barang baroe boeat kaoem Nomaden.

Hsining ada iboe-kota provincie Chinghai. Pendoeboek pendoeboeknja sebagian ada terdiri dari bangsa Mongool jang soeka mangoembara ka sanasini dan bangsa Tibet. Sampe belon lama kemari'in, perobatan tjara modern di sitoe ada asing sama sekali. Kamoedian didirikan satoe poesat-kasehatan provinciaal dengan satoe laboratorium jang diperlengkapken baek sekali. Dalem tempo bebrapa minggu, 20.000 orang telah disoentik boeat tjegan penjakit tjatjar. Dari Ninghsia poen ada ditrima warta tentang kemadjoean kemadjoean demikitan.

Sering ada diboeat tjela'an, bañoea pakerdjaan pakerdja'an perbaekan oemoemnja ada mangasih lebih banjak faedah pada pendoeboek pendoeboek kota dari pada kaoem tani. Ini poen telah mendapat perhatian dari National Economic Council jang soeda ambil poetoesan pasti boeat briken djoea bagian jang bersamahan pada kaoem tani. Dari itoe, madjelis terseboet niat diriken poesat-poesat kasehatan di padesa'an setjara terlebih tjoept dari pada di iboe-iboe-kota provincie, tapi atoerannja ada seroepa. Menoeroet program prikasehatan nationaal, di tiap district di Tiongkok bakal ada satoe poesat kasehatan.

Di Oetara-barat telah dimoelai diriken poesat-poesat kasehatan di daerah daerah pertanian di Shensi. Dr. Stampar telah mangasih pangoereian menarik tentang ini. Di salah satoe poesat itoe telah dibriken soentikan tjatjar pada ampir 100.000 orang.

Satoe poesat kasehatan laen didirikan di satoe daerah di mana ada bertjaboel ganggoean penjakit. Poesat kasehatan itoe lakoeken pakerdja'annja setjara wetenschappelijik.

Sebagai panoetoep rapport itoe ada mangasih poedjihan pada ahli ahli kasehatan dari Nationaal Economie Council.

DEMONSTRATIE KOENTHAUW dalem tooneel opvoering Khoen Lok Sia malem Minggoe jang laloe.

Tida bisa laen

(Tjerita Pendek).

Oleh: NANOMA.

Kagoembira'an Yuen Liang, sasoeda ia kembali hebrapa hari di roemah, mendadak telah mendjadi padem. Dengan penoeh goembira ia ambil slamet berpisah dari ia poenja orang orang seatasan di medan perang di Kiangsi Selatan, di mana ia poenja divisie lagi bertaroeng sama brandal communist, dengan girang ia telah moelai itoe perdjalananan poelang boeat verlof satoe boelan, dengan loear biasa goembira ia taro kaki di ia poenja doesoem, tapi koetika berdjoempah dengan istrinja jang tertjinta, May Hwa, kagoembira'an itoe mendjadi sedikit soerem.

Ampir doea taon dari temponja ia telah liwatken di lobang-lobang perlindoengan, ampir selama doea taon sebagi satoe luitenant jang tida mangenal takoet ia kapalaken iapoenja barisan trobos positie dari tentara communist, di bawah itoe oedjan pelor dari fihak moesoe. Maka tida heran koetika ia dapetken kasempetan boeat djoempahkan istrinja jang ia tinggalkan begitoe poenja lama, ia djadi sanget goembira.

Tapi helaas, itoe pertemoean kembali dengan May Hwa tida ada sebagimana jang diharep. Ia soeda bajangkan, bagimana May Hwa, maski lagi bebenah atawa lagi tida sempet, nistjaja aken tinggalkan pakerdja'annja dan memboeroe padanja. Tapi tida May Hwa tinggal adem, tjoema kamek-mek sabentar, lantas adem sadja, saolah-olah ia tida perna pergi dari roemah

Apakah ini ada itoe May Hwa, jang begitoe manjinta di waktoe Yuen Liang poenja kewajibanan terhadap negri mamoestiken ia madjoe ka medan perang? Apakah ini ada itoe May Hwa, jang bersehid sampe tida kena dihiboerken, koetika soeaminja mendak berangkat? Apakah ini ada itoe May Hwa, siapa poenja soerat soerat, jang Yuen Liang trima di dalem lobang-lobang perlindoengan, begitoe penoeh dengan perkata'an-perkata'an jang manjinta dan sedep?

Ia ampir tida bisa pertjaja. Ia harep aken dapet panjamboetan jang girang dan goembira dari si istri, tapi sebaliknja dari pada itoe, ia dapetken panjamboetan jang adem malah lebih lagi, ia poenja istri djadi kaliatannja kikoek!

Sembari rebah di atas satoe divan, Yuen Liang pikirken ini hal. Alangkah senang ia rebah di atas itoe matras jang empoeck, jang begitoe bedah dengan itoe roempoet kering atas mana ia biasa rebah da-

lem lobang-lobang perlindoengan. Ia londjorkeji baddannja dan mangoelet dengan senang. Kasoenjian di sakiternja sakoenjoeng-koenjoeng membikin ia djadi tida enak hati. Ia terkenang sama keada'an di medan perang, di mana kasoenjian begitoe, kebanjakan diberikoetin sama satoe serangan jang seroeh dari fihak moesoe. Sakoenjoeng-koenjoeng ia tertawa. Ia berada di roemah, boekan di medan perang. En toch ia tida merasa tentrem, ia tida merasa betah. Sebab May Hwa telah berobah! Apakah lantarannja? Apakah, sasoeda alamken begitoe banjak bahaja, sesoeda terpisah begitoe lama, ia tida ada hak boeat dapetken penjamboetan jang girang sekali?

**

— Hallo, Yuen Liang, kapan kae kembali?

Ini ada seroehannja Hsiao Chun, Yuen Liang poenja sobat kental, jang oesianja banjak lebih moeda.

— Hallo, Hsiao Chun, djawab Yuen Liang, akoe baroe sadja kembali. Dan apa banjak baek?

— Baek, trima kasih! Baginana sama keada'an di medan perang?

— Tentara kita dapetken kemadjoean kenadjoean baek sekali. Tentara communist sekarang soeda tekepoeng dan ada harepan dalem sedikit tempo teroesir dari ini provincie.

Sakoenjoeng koenjoeng May Hwa kaloear garl dalem roemah. Sabenernja ia sedeng repot, aken tetapi ia telah perloeken kaloear dan kaliatan goembira sekali.

— Hallo, Chun! ia berseroe.

— Hallo, May Hwa!

Kamoedian kadoea orang itoe mendadak kaliatan mendjadi likat. Djoega Hsiao Chun kaliatannja tida mengambil sikap seperti biasa. Dan ini tida terloepoet dari damandangannja Yuen Liang jang tjeli.

— Akoe mae bilang trima kasih padamoe, jang kae soeda kawanin May Hwa selagi akoe tda ada. Chun, kata Yuen Liang sembari mengawasin dengan tadjem.

— Ach, tida oesah, Liang, djawab Hsiao Chun. Akoe malah girang bisa berboeat apa-apa goena kae dan May Hwa.

— Kae toch aken bersantap sama kita, boe-

kan? menanja Yuen Liang.

— Trima kasih, akoe moesti lantas pergi.

— Ah, mana bisa begitoe? Masatali baroe ketemoe akoe, lantas kaoe maoe pergi lagi?

— Ja, Hsiao Chun, kaoe moesti bersantap di sini, menjampoer May Hwa.

Hsiao Chun achirnja tida bisa menampik.

Di waktoe bersantap, Yueh Liang, jang soeda djadi tjoeriga, pasang mata betoel betoel dan menampak bagimana sikapnja Hsiao Chun dan May Hwa ada rada likat. Seabisnja bersantap, Yuen Liang manjataken, ia maoe mengasoh sabentar sebab ia lelah kerna abis lakoeken itoe perdjaraanau djaoe dari medan perang. Ia minta Hsiao Chun soeka kawanin May Hwa.

Sembari rebah di dalem kamar tidoer, Yuen Liang pikirken ini perkara. Kenapakah May Hwa kaliatannja begitoe adem waktoe ia koinbali, sabaliknja kenapakah itoe istri kaliatan begitoe goembira koetika Hsiao Chun dateng? Ini mengadoek di kapalanja. Dan kenapakah marika kaliatannja begitoe likat di hadepannja?

Ia bangoen dan ngalongok ka loear djendela. Di podjokan dari ia poenja kebon jang ketjil, jang penoeh dengan papoehoenan boengah dan doeah, ia menampak May Hwa dan Hsiao Chun. Sikapnja itoe doea orang menimboelken perasa'an tjoeriga. May Hwa kaliatan lagi mametik-mametik daon dari satoe poehoen boengah dengan pikiran melajang, samentara Hsiao Chun kaliatan lagi bitjara dengan sikap jang doeka. Yuen Liang mengawasin dengan hati berdebar. Tida bisa salah lagi, doea orang itoe saling manjinta satoe sama laen dan ia poenja koinbali dari medan perang ada mendjadi rintangan bagi perhoeboengan marika.

Yuen Liang djatoken diri di satoe korsi, ia berpikir. Achir achir ia terpaksa mengakoehin bahoea apa jang kedjadian itoe, sabenernja ia moesti bisa doega dari bermoela.

Pertama-tama antara ia dan May Hwa ada terdapat perbedahan oesia jang besar. Ia lebi toea doea-belas taon dari May Hwa, sedeng May Hwa dan Hsiao Chun ada bersamahan oesia. Koetika ia menikah pada May Hwa, ia poenja tjinta pada itoe istri boekan tjinta seperti tjintanja pamoeda pamoeda jang baroe besar. Ia poenja tjinta ada satoe tjinta kesajangan, tjinta jang adem tapi dalem.....

— Kita ada berbedah oesia besar, May Hwa, ia

inget perna bilang pada May Hwa sabelon menikah. Tidakah kaoe nanti aken merasa menjesel?

— Tida, Liang, djawab May Hwa. Akoe tida perdoeliken oesia. Lebih djaoe, akoe pertjaja pasti, dalem kaoe poenja oesia, orang soeda mempoenjai pikiran tjoekoep mateng dan berhati tjoekoep tetep aken manjinta tjoema satoe orang sadja.

Yuen Liang inget, bagimana itoe waktoe ia peloek May Hwa dengan menjajang, boekan sebagai satoe kekasih, tapi sebagai..... ja, ampir bisa dibilang, sebagai satoe ajah jang mameloek anaknja.....

Koetika ia moesti penoehken kewadjabannja di medan perang, ia tinggalkan May Hwa dalem tangannja Hsiao Chun, ia poenja sobat rapet. Ia pertjaja pada Hsiao Chun dan pertjaja penoeh pada istrinja. Tapi, apabila ia pikir sekarang, ia merasa, bahoea ia ujoegalah jang soeda salah tindak. Ia sabetoelnja moesti insaf, bahoea ia poenja tjinta menjajang ta'dapet mamenoehken salengkapnja hatinja May Hwa jang banjak lebih moeda dari ianja dan perloe dapetken satoe tjinta jang anget, seperti jang tjoema bisa dibriken oleh orang orang jang belon begitoe rada tinggi oesianja seperti Yuen Liang.

Dan, apabila Yuen Liang sakean waktoe tida ada di roemah, apabila selama itoe tempo May Hwa dikawanin oleh Hsiao Chun, jang sama moedanja, maka tida heran, djikaloe May Hwa merasa, ia ada kakoerangan apa-apa..... itoe perasahan jang Yuen Liang loepoet briken padanja.....

Tida heran, djikaloe kadoea orang moeda itoe djato tjinta.

Yuen Liang sabetoelnja moesti insaf ini dari bermoela. Ia seselken dirinja sendiri dan sekali-kali tida merasa goesar pada itoe kadoea orang moeda. May Hwa brangkali tida aken bisa begitoe beroentoeng lagi di damping ia, seperti waktoe baroe menikah. Maka, ia tida ada hak aken tjegah kaberoentoengannja May Hwa.....

✽

— May Hwa, akoe moesti koinbali lagi ka medan perang besok, berkata Yuen Liang.

— He, akoe pikir, kaoe poenja verlof berdjalan satoe boelan lamanja, menjaoet May Hwa.

— Ja, tapi akoe dapet kabar dari pembesar tentara bahoea akoe moesti lantas koinbali.

May Hwa tida berkata apa-apa, Yuen Liang poenja pamandangan jang tjeli tida loepoet menampak, bahoea hatinja itoe istri sedikit poen tida tergerak dengen itoe warta.

Besokannja ia telah berangkat.

Satoe minggoe kamoedian, apabila May Hwa lagi berada berdoea Hsiao Chun looper post anterken satoe soerat dari medan perang. Boenjinja soerat itoe ada seperti berikoet:

„May Hwa jang manis,

Ini brangkali ada soeratkoek jang pengabisan. Djangan kaeo kaget atawa bersedih, sebab djikaloe akoe tida ada, akoe pertjaja, itoe ada terlebih baek bagi kaeo poenja kaberoentoeangan. Akoe insaf, kita telah keliroe koetika kita menikah, May Hwa, Kita poenja perbedahan oesia jang begitoe besar, ternjata sekarang baroe mengasih rasa pengaroehnja.

Akoe taoe, kaeo tjinta Hsiao Chun dan Hsiao

Chun tjintaken kaeo. Maka akoe tida maeo dja-di rintangan dari kaeo orang poenja kaberoentoeangan.

Idoeplah beroentoeng, May Hwa!

Slamet tinggal,
LI YUEN LIANG.”

May Hwa terkedjoet waktoe membatja itoe soerat dan menangis seabisnja batja itoe. Zonder berkata apa apa, ia paserah itoe soerat pada Hsiao Chun, Ia-ini poen tida bisa oetjapken satoe perkataan. Sesa'at marika saling memandang, kamoedian May Hwa djatoken diri dalem peloekannja Hsiao Chun sembari menangis sasenggoekan.....

Bebrapa hari kamoedian May Hwa trima kabar, bahoea luitenant Li Yuen Liang telah alamken kabinasa'an koetika kapalaken barisannja manjerang satoe positie jang tersemboeni dari tentara communist, sasoedanja oerdjoek kegagahan loear biasa.....

*Pakoempoelan kaeoem werkloozen
Tionghoa di Bogor, Wie Sian Hwee,
baroe ini bikin pic-nic. Groepsfoto di
seblah ini diambil di Tjmandiri.*

Pamandangan di Tjipanas.

(Foto's: tocan The Hong Low).

Tan Bie Hong.

Oleh SAM FONG.

Ka Kampoeng Liok-tjhung dalem kota Tjetjioe ada dateng serombongan orang-orang jang mendjoel silat dengan dikepalaken oleh saorang gagah nama Tan Lim.

Ini Tan Lim ada mempoenjai satoe poetri jang dinamain Tan Bie Hong. Sebagai oemoemnja anaknja satoe ahli silat, maka Tan Bie Hong djoega pande dalem itoe ilmoe lantaran dapet didikannja Tan Lim.

Marika telah pertoendjoekken ilmoe silatnja di deket pasar aari kampoeng Liok-tjhung dengan disaksikan oleh banjak sekali penonton, aken tetapi soenggoe mengheranken sekali dari itoe banjak penonton Tan Lim tida trima derma'an apa-apa, sekalipun Tan Lim dengan merendah bilang sadjoedjoernja ia soeda kapoatoesan ongkos dan minta soepaja marika jang tadi menonton iapoenja pertoendjoekkan soeka beriken derma.

Setaer lantaran apa koetika boeat jang katiga kalinja Tan Lim boeka soeara soepaja marika soeka menderma sasoeakanja pada iaorang, marika telah bebaran.

Di antara itoe penonton ada tiga orang jang menarik hatinja Tan Bie Hong jang dari setadian soeda merasa mendongkol meliat kelakoeannja itoe semoea penonton jang begitoe tida mempoenjai liang-sim.

Marika kaliatannja tjoema maoe nonton sadja aken tetapi tida maoe kaloe ar oewang. Itoe tiga orang jang menarik hatinja Tan Bie Hong, toeroet itoe semoea orang jang boebaran dengan saban-saban oendjoek tertawanja jang tengal.

Boeat itoe kelakoean Tan Lim sendiri mengarti dengan siapa ia ada berhadapan, aken tetapi sebaliknja dengan Tan Bie Hong, iapoenja poetri, sebab koetika Tan Lim dengan kawan-kawannja sampe di tempat mendoknja laloe Tan Bie Hong menanja pada ajahnja:

„Ajahkoe, akoe merasa tjoeriga dengan kelakoeannja itoe tiga orang tadi, kenapa iaorang poenja sikep begitoe menghina'ken sekali kapada kita orang, djoega itoe semoea penonton tadinja akoe liat dengan teges soeda pada maoe kodok sakoenja boeat beriken derma'an pada kita, aken tetapi tatkala marika meliat ada itoe tiga orang lantas angkat poela tangannja dari sakoenja aken kamoedian boebaran zonder ada jang prentah, sekalipoen kita poenja pertoendjoekkan itoe waktoe belon

abis”.

Tan Lim mendeger anaknja berkata demikian telan tertawa.

„Anakoe,” ia kadengeran kasihken katerangan pada poetrinja „Kaoe masi belon mempoenjai pengalamun, maka djoega kaoe tida taoe dengan siapa kita orang ada berhadapan. Pantes kaoe ada tjoerigaken itoe tiga orang, sebab memang djoega marika itoe boekannja orang baik-baik jang kita orang baroes maloein. Ia bertiga ada orang djahat, jang kaloe tida kiroe ia aken koendjoengin kita poenja tempat ini malem.”

Tan Bie Hong mendenger omongannja iapoenja ajah tida mengarti apa jang maoe dimaksoedken oleh ajahnja itoe.

Ia kamoedian berkata lagi:

„Soenggoe tadi siang membikin hatikoe begitoe poenja mendongkol pada itoe tiga orang jang romannja rata rata kaja iblis, sebab marika soeda begitoe koerang adjar selaloe intjerken matanja padakoe. Kiranja akoe ini ada prampoean djalang barangkali?”

Kembali Tan Lim tertawa mendenger anaknja poenja bitjara.

„Anakoe,” Tan Lim kata, „djoestroe marika aken dateng kemari ini malem boeat oeroesan kaoe.”

„Oeroesan akoe, akoe toch tida mempoenjai sangkoetan apa apa dengan iaorang, tjara bagimana marika maoe dateng ini malem boeat oeroesan akoe poenja diri?”

„Ha, ha, ha,” tertawa Tan Lim. „Kaoe masi idjo dalem itoe oeroesan, djadi kaoe tida mengarti orang poenja gerakan. Itoe tiga orang jang tadi siang sanantiasa intjerken matanja padamoe, ingin poenjai kaoe, taoe!”

„Setan!” menggerendeng Tan Bie Hong.

„Akoer harep kaoe bersedia ini malem djangan sampe kena diselomotin oleh itoe kawatan koertjatji,” kadengeran ajahnja kasi nasehat pada poetrinja.

„Akoer nanti perhatikan kaoe poenja omongan, soeda tentoe satoe per satoe akoe aken tabas kepalanja dengan akoe poenja pokiam, kaloe bener-bener marika brani dateng kemari ini malem,” kata Tan Bie Hong dengan oendjoek sorot jang gemes sekali.

Itoe ajah dan anak pasang omong sampe djaoer malem.

Kamoedian marika berpisah dan masoek ka masing masing kamarnja, dalem mana sang ajah tida loepa boeat nasehatken lagi sekali soepaja Tan Bie Hong soeka berati ati dalem tidoernja djangan sampe kena diselomotin oleh itoe kawanana pendjahat jang maoein dirinja.

Tengah malem dengan sabentar sadja soeda sampe.

Pada itoe waktue Tan Bie Hong jang pertjaja pada ajahnja bahoea itoe malem aken dateng bahaja, soeda bersedia dengan pokiamnja boeat samboet kadatengannja sang moesoeh.

Kira-kira soeda liwat djam 12, keada'an di sakiternja itoe roemah pamondokan ada sanget sepi. Angin pagoenoengan telah menioep begitoe dingin dan meresep katoelang-toelang. Sang remboelan kaliatan tenggelem-timboel di antara itoe awan jang bergoeloeng-goeloeng, hingga tida heran kaloe sabentar terang sabentar poela keada'an djadi goerem dan gelap.

Bie Hong jang tinggal melekkin matanja mendenger soeara djendela didongkrek dari seblah depan. Itoe waktue Bie Hong sengadja ketjilin lampoe dalem kamarnja. Saking ketjilnja itoe penerangan ampir padem sama sekali.

Bie Hong poenja hati berdebar tatkala mendenger soearanja iapoenja djendela kamar ada jang dongkrek. Ia doega pasti tentoe itoe boekannja laen ada pakerdja'annja itoe tiga badjingan jang tadi siang soeda awasin iapoenja diri begitoe roepa.

Sabentar kamoedian itoe djendela kamar soeda bisa diboeka dan satoe orang dengan pake pakean serba hitam masoek ka dalem. Ia ada membekel golok pendek bertindak menjamperin pada pembaringannja Bie Hong.

Bie Hong jang soeda tida sabaran meliat tingkah lakoenja itoe badjingan jang masoek ka dalem kamarnja, begitoe ia tjoba boeka kelamboenja pembaringan, Bie Hong soeda barengin dengan pokiamnja, hingga itoe koetika djoega itoe orang jang tida dikenal soeda terpentak kepalanja, lantaran tida mendoega sama sekali datengnja itoe bahaja.

Bie Hong laloe lontjat dari pembaringannja tatkala meliat moesoehnja soeda roeboeh dengan kepala terpisah dari tempatnja.

„Boekannja akoe kedjem, lantaran kaeo sendiri maoe tjari mampoes soeda tjoba ganggoe sama akoe poenja diri,” begitoe kadengeran Bie Hong mengrendeng sendirian. Sasoe danja ia bisa tetepken poela hatinja ia mendengar soeara beradoenja sendjata disebelah loear, dengan lantak ia benerken pakeannja soepaja serba ringkes dengan mengambil djalan dari djendela jang tadi bekas didongkrak oleh itoe pendjahat, ia soeda bisa kaloe.

CHANG YUEN CHANG, goeroe dari Centraal University Nanking, bersama istrinja. Baroe ini ia dipanggil ka Amerika boeat mengadjar di sana.

Ternjata di samping itoe roemah ada terdjadi pertaroeangan seroeh antara tiga orang. Koetika sang remboelan bantoe menerangkan pengliatannja Bie Hong, itoe prampoean kosen mengetahoei kaloe jang berantem itoe ada iapoenja ajah jang sedeng dikroeboetin oleh doea pendjahat.

„Djangan koeatir!” treak Tan Bie Hong dengan soeara moeloek, „akoe dateng membantoe!”

Sigra djoega berbareng dengan abisnja itoe oetjapan paling belakang Tan Bie Hong soeda tjeboerken dirinja dalem kalangan perklaian.

Itoe doea pendjahat jang soeda kepajahan menangkis serangannja Tan Lim, sekarang ditambah poela satoe tenaga baroe, karoean sadja marika djadi lelah betoel-betoel. Keringet dingin telah mengoetjoer diseloeroeh badannja itoe doea orang. Marika kaliatan bingoeng sekali. Maoe singkirken diri tida ada djalan sebab pokiamnja Tan Bie Hong dan goloknja Tan Lim datengnja seperti angin poenja kentjeng.

Apa boleh boeat marika telah melawan matiamatian.

Satoe antaranja soeda kena dipanggal batang lehernja oleh goloknja Tan Lim dan sakoetika itoe djoega soeda roeboeh ditanah. Jang satoe lagi masi

teroes lakoeken pertaroengan dengan Tan Bie Hong. Aken tetapi iapoenja tenaga ada berbedah dari jang soeda-soeda, sebab hatinjā soeda mendjadi kedèr tatkala meliat iapoenja kawan soeda kena ditabas oleh Tan Lim.

Itoe koetika ia tjoba gerakan badannja begitoe roepa, maoe lontjatin Tan Bie Hong, tapi tenanganja jang soeda lemah tida koeat berboeat itoe matjem lontjatan boeat melariken diri, hingga iapoenja kaki soeda kena disabet oleh pokiamnja Tan Bie Hong dan ia poen roeboeh ditanah dengan mengeloearken treakan ngeri dan mengeloearken banjak darah dari kakinja jang soeda mendjadi koetoeng.

Tan Bie Hong dengan bengis laloe indjek dadanja itoe pendjahat jang sekarang mendjadi merintih ketakoetan dan minta-minta ampoen.

„Siapa kae poenja nama?” tanja Tan Bie Hong.

„Ako she Liauw nama Kong,” saoenja itoe orang dengan roman minta dikasianin.

„Dan kae poenja doea temen?” tanja lagi Tan Bie Hong.

„Marika masing² ada akoe poenja soedara angkat, jang satoe she Lie nama Kioe dan jang baroesan mati sama goloknja Lo hohan (dimaksoedken Tan Lim), she Tie nama Tjioe.”

Begitoe menerangkan itoe orang jang soeda tida berdaja di'indjek dadanja oleh Tan Bie Hong, seraja tida soedanja minta diampoenin oleh itoe gadis kosen.

Samentara itoe Tan Lim jang mendenger perkata'annja itoe orang djadi sedikit terkedjoet dan laloe menanja:

„Apa kae bertiga boekannja jang diseboet „Sam Tjat”?”

„Betoel,” djawabnja itoe orang.

„Siapa itoe Sam Tjat, ajahkoe?” tanja Tan Bie Hong.

„Kae belon taoe, anak. Dalem ini kampoeng ada tiga bangsat jang ditakoetin namanja, jaitoe she Lie, Liauw dan Tie. Marika ada tigabangsat jang ditakoetin. Sekarang kita soeda bikin mampoes, tentoe pendoeoek ini tempat aken merasa bertrima kasi kepada kita orang.”

„Ako harep, djiwakoe sendiri tida sampe di bikin abis.....” meratap Liauw Kong dengan bertjoetjoeran aer mata.

Tan Lim meliat pada Liauw Kong dalem keadaan begitoe roepa hatinja jang tida tegahan djadi merasa kasian dan laloe minta soepaja anaknja djangan indjek terlaloe keras pada itoe orang, sebab bisa djadi lantaran napasnja tertahan ia aken mati.

Bie Hong menoeroet ajahnja poenja permintahan dan laloe menanja:

„Sekarang kita orang maoe bikin apa sama ini bangsat?”

„Baek kita serahkan sadja pada politie,” djawabnja sang ajah.

„Boekan lebih baek kita bikin mampoes sadja padanja soepaja tida membikin onar lebih djaoe?” kata lagi Tan Bie Hong jang merasa koeatir kaloe Liauw Kong nanti belakang hari aken lakoeken kedjahatan lebih kedjem poela terhadap pada pendoeoek jang tida berdaja.

„Djangan, djangan,” kata Tan Lim. „Iapoenja kaki soeda koetoeng, ia soeda tida bisa berdaja lagi. Apanja jang kita orang haroes koeatirin, biar sadja kepala kampoeng di sini jang nanti oeroes dan beriken hoekoeman kapadanja sebagaimana pantesnja.”

Liauw Kong hatinja ada harepan koetika mendenger perkata'annja Tan Lim jang paling belakng.

Demikianlah itoe malem djoega Liauw Kong diserahkan pada jang berwadajib. Papreksahan lebih djaoe telah dilakoeken dalem itoe hotel, di mana maitnja Tie Tjioe dan Lie Kioe telah diangkoet oleh politie boeat dirawat aken kamoedian di hari jang berikoetnja dikoeboer.

Pendoeoek itoe tempat sanget takoetin sekali sama itoe tiga orang, begitoe poen dengan pembesarnya, hingga marika djoeloekin pada itoe tiga orang „Sam Tjat” atawa „Tiga Bangsat”. Sebab perboeatanja itoe tiga orang boekannja laen dari pada mentjoeri, kaloe tida mentjoeri orang poenja anakbini tentoe kedoe orang poenja kekaja'an, kaloe oepamanja marika peres salah satoe orang hartawan dengan djalan aloes tida berhasil.

Lantaran marika bertiga pande ilmoe silat, maka tida heran kaloe pengaroehken banjak pada pembesar itoe tempat jang tida mampoenjai kepandean satoe apa dalem itoe hal.

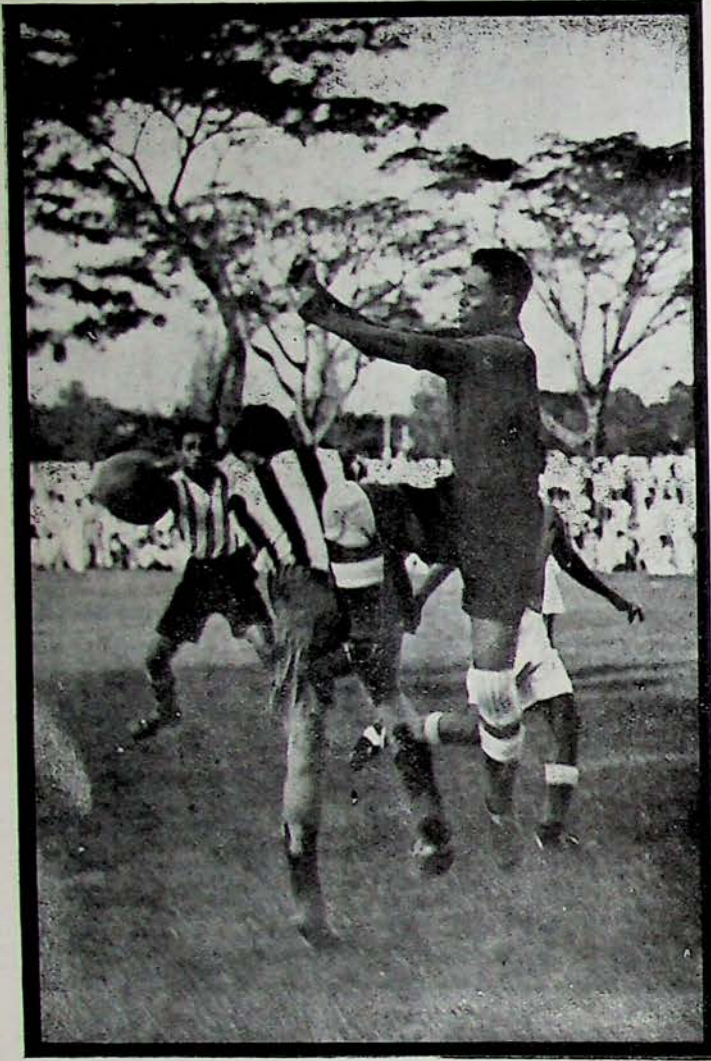
Sekarang itoe tiga bangsat doea antaranja soeda mampoes dan jang satoenja lagi dapet gandjaran hoekoeman pendjara, maka pendoeoek itoe tempat sanget bergirang sekali. Marika merasa soekoer kepada Allah jang Maha Koewasa, sebab dalem marika poenja anggepan dengan sengadja Jang Maha Koewasa soeda kasih dateng Tan Bie Hong dan ajahnja boeat ambil djiwanja itoe tiga bangsat jang soeda bikin onar bertaon-taon dalem kampoeng Liok-tjhung.

Sedari itoe koetika namanja Tan Bie Hong sebage satoe pendekar prampoean jang kosen telah djadi terkenal.....

(Aken disamboeng).

Doenia Voetbal.

PEMANDANGAN MINGGOEAN.

Spelmoment Hercules — S.V.B.B. (4—1).

Sasoeda itoe keramehan selama Pinkstertournooi, ini minggoe ke-ada'an doenia voetbal di Batavia ada sepi.

Tida lebih dari satoe wedstrijd telah dimaenken, jang ada pentingnja djoega, jaitoe eeredwedstrijd antara kampioenen V.B.O., Hercules versus S.V.B.B.

Doea kalih dalem competitie West Java Voetbal Federatie Hercules telah ditjoekoerin oleh S.V. B.B. dan djoega ini kalih, dalem ia poenja eeredwedstrijd, belang merah tida bisa djatoken orang-orang nja Becker.

Dengen kekalahan 4—1 Hercules telah toetoe ia poenja programma jang, sampe sebegitoe djaoe, ada gilang-goemilang dalem season jang laloe.

Samentara itoe, competitie baroe soeda menoenngoe di depan pintoe. Berbagi clubs soeda bikin persedia'an boeat itoe pergoeletan jang aken dateng.

Dengen tambahnja satoe lawan baroe jang tida bisa dipandang enteng dalem 1e klasse boeat seizoen depan, jaitoe T.N.H., pergoeletan dalem ini golongan nistjaja aken bertambah seroe.

Voetbalteam dari Hoa Chiao Tsing Nien Hui sectie Padang. Ini team baroe sadja diadaken.

(Foto: toean Lie Soen Kian, Padang).

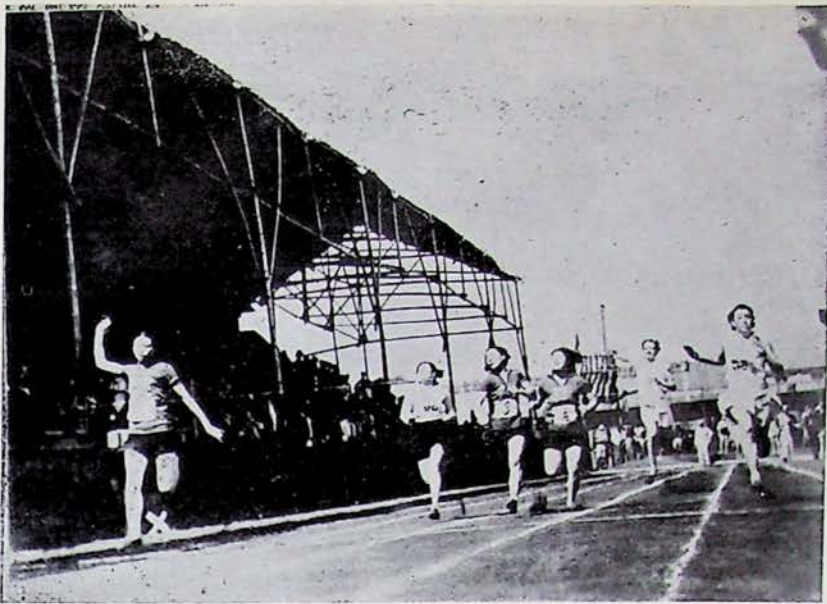

Athletiek.

INTERNATIONAL MEET DI SHANGHAI.

Baroe -baroe ini di Shanghai telah diadakan atletiekwedstrijden internationaal di mana berbagi athleten lelaki dan prampoean dari berbagi bangsa ada toeroet ambil bagian.

Adoe lari boeat orang-orang prampoean. Winster: Miss Lie Shun (oedjoeng kiri).

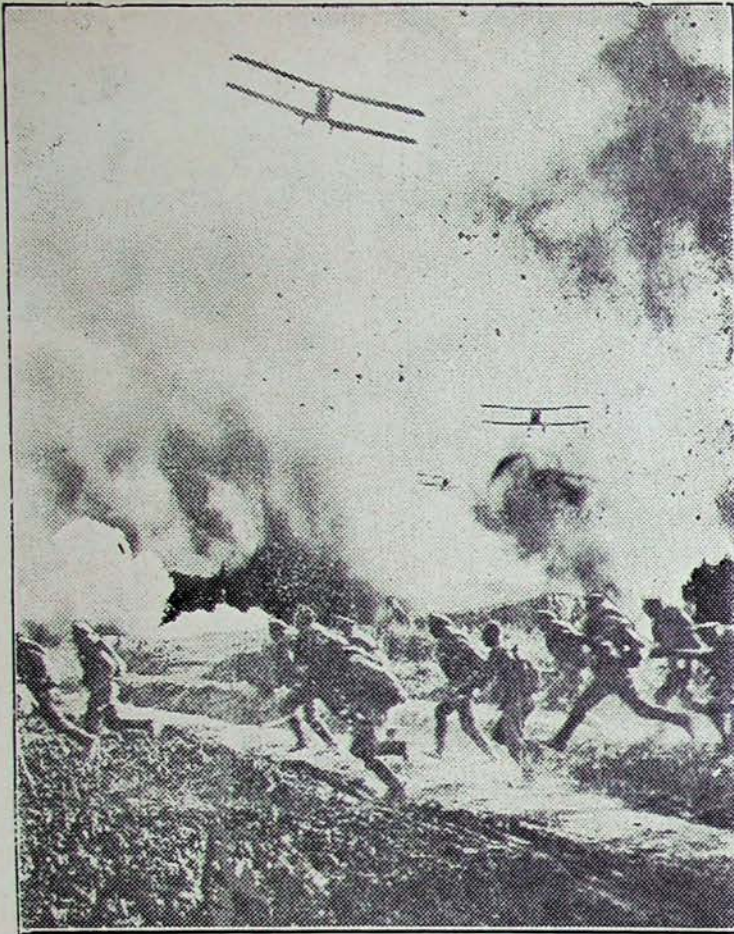
Tiongkok poenja djago-djago lompat tinggi jang toeroet dalem itoe pertandingan-pertandingan. Kiri: Lie Howw Tu dan kanan: Cheng Chia Yo.

BASKETBALL.

Team dari Hok Kian Hwee Koan jang selama tiga taon beroentoen telah reboet kampsioenschap basketballbond di Batavia.

A German regiment advances across No Man's Land. Many thrilling scenes of battle, hitherto unseen by the public, are revealed in the Fox Film production, "The First World War." Edited by Laurence Stallings, the picture presents secret films from the nation's archives—authentic, official, uncensored. 2PC

Film

FRANK BORZAGE.

Iapoenja biografie.

Regisseur Frank Borzage jang terkenal jang soedah pimpin regie dari banjak films jang penting, baroe ini dengan contract soedah masoek bakerdja pada Warner Bros.

Film pertama, dari mana ia pegang regie boeat Warner Bros, adalah „Flirtation Walk” dengan Ruby Keeler dan Pat O'Brien dalem hoofdrollen.

Di bawah ini ada diberiken biografie dari Frank Borzage.

Frank Borzage telah dilahir-

ken pada tanggal 23 April di Salt Lake City di Utah sebagai anaknja satoe farmer jang kaya besar. Ia dapet pendidikan baek sekali dan ajahnja ada kandoeng niatan aken kasih ia berladjar teroes, tapi Frank tida soeka itoe. Itoe anak ada mempoenjai kasoeka'an besar sekali boeat tooneel dan ia ini soedah ambil poetoesan boeat bakerdja dalem parit soepaja dengan begitoe ia bisa bajar ongkos-ongkos dari iapoenja peladjaran mejakinken ilmoe tooneel.

Sasoedahnja ia berladjar sakean lama, ternjata ia poenja aanleg boeat maen di atas tooneel ada koerang tjoekoep, maka ia soedah balik lagi ka tem-

patnja ia poenja ajah dengan zonder kainginannja dapet dipenoehken.

Dalem oesia 16 taon ia laloe hoeboengken dirinja pada satoe koempoelan tooneel jang lagi bikin perdjalan dan pada ini ia bakerdja kira-kira tiga taon lamanja. Bermoelah ia pegang rol rol jang tida berarti, tapi samingkin besar, maka padanja dipertjajaken aken pegang rol rol jang besar. Achirnja ia dapet penawaran dari satoe koempoelan tooneel laen boeat maen dalem hoofdrollen, dan itoe tawaran ia soedah trima baek.

Waktoe Frank soedah masoek dalem oesia sembilan belas taon ia itoe ambil poetoesan aken tjoba peroentoengannja bermaen di kalangan film. Ia laloe pergi ka Hollywood dan laloe maen dalem rol rol ketjil dengan dapet pembajaran tjoema 5 dollar dalem satoe hari, dengan diganti ia poenja ongkos djalan.

Frank ternjata peroentoe ngannja soedah moelai terboeka, kerna ia telah ketemoeken Tom Ince, jang sekarang ini soeda meninggal doenia, jang lantasi dapet liat bahoea itoe anak moeda bisa mendjadi satoe acteur jang pande sekali, maka pada Frank ia soedah dikasih pegang hoofdrol.

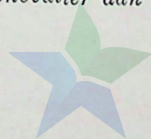
Sedari itoe waktoe kita liat Frank bermaen dalem banjak film, dan belakangan malah ia telah bisa mendjadi kapala dari filmmaatschappij jang teroetama ada bikin film film cowboy, di mana ia sendiri ada pegang hoofdrollen.

Tapi Borzage ada dapet liat pengharepan lebih besar dalem regie, maka ia soedah berbalik jakinken ini. Dalem ini hal ia poen soedah beroleh succes besar.

Film pertama di bawah ia

„Follies Bergere” (Warner Bros). Maurice Chevalier dan ia poenja leading baroe, Merle Oberon.

ALEXANDER OF JUGO-SLAVIA, recently assassinated in the streets of Marseilles. Will his death be followed by the same world-shaking consequences which attended the Austrian Archduke's murder at Sarajevo? The world still wonders. Alexander is seen in the new Fox Film production, "The First World War," as a young Crown Prince, fighting in the trenches with his soldiers. - IPE

poenja regie adalah „Humoresque” dan ini ada dipandang sebagai film paling baik jang telah dibikin dalem itoe taon.

Borzage samingkin lama dja-di samingkin terkenal. Antarannya ia telah bikin „The Seventh Heaven”, di mana Janet Gaynor dan Charles Farrel, jang di itoe waktue masih belon terkenal, soedah bisa reboet nama baik.

Tentang regie Borzage ada poenja anggapan sendiri.

Dalem keada'an bagaimana djoega Borzage kaliatan tinggal tetap goembira dan ia soeka pada pakerdja'annja. „Satoe perhoebongan baik antara regisseur dan orang-orang jang maen ada perloe sekali,” begi-

toe ia bilang. „Akoek bentji sekali pada banjak repetities, sebab ini membikin orang-orang jang maen ilang kagoembiraannja”. Frank ada mempoenjai banjak kagiatan dan penghargaan'an boeat diri sendiri.

Bintang-bintang film soeka sekali bakerdja di bawah ia poenja pimpinan dan Ruby Keeler dan Dick Powell, jang dalem ini film ada pegang hoofdrollen, merasa pasti jang dalem „Flirtation Walk” i orang soedah bakerdja begitoe baik sabisanja.

Frank Borzage ada taro perhatian pada polo, golf dan panerbangan. Ia ada mempoenjai satoe pesawat terbang sendiri dan bersama iapoenja istri ia sering lakoeken panerbangan-panerbangan.

Frank ada poenja ramboet kriting warna bruin dan ia soedah menika 15 taon lamanja, dengan istrinja jang sekarang, hal mana pasti ada mendjadi satoe record boeat Hollywood.

PEREBOETAN PASAR FILM INGGRIS.

Antara London dan Hollywood.

Kamadjoean dari industri film Inggris boekan sadja ada disertaken dengan satoe activiteit besardengen kainsjafan boeat tetepken satoe industri nasional di negrinja jang selaloe bisa mengantjem kadoedoekannja Hollywood, hanja djoega ada dikandoeng toedjoean boeat dipandang sebagai satoe saingan jang berderadjat dari Amerika. Dengan begitoe orang djadi traoesah boeat heran, jang kema-djoean, rintangan dan persaingan dari industri film Inggris ada dilihat dengen penoeh perhatian oleh antero Europa.

Bahoea Hollywood selaloe ikoetken kema-djoean industri film Inggris, waktue belakangan ini soeda djadi kaliatan dengen sa-

mingkin njata lagi. Djoega kadatengannja Joe Schenck, leader dari United Artists ka London, haroes dipandang dari ini djoeroesan. Menoeroet apa jang orang bilang. ia poenja niatan itoe ada boeat bikin soepaja United Artists hisa bakerdja sama sama dengen Britsche combinatie dari Oscar Deutsch dan J.C. Donada, satoe exploitatie-onderneming jang ada pegang penilikan atas saratoes ondernemingen. Kadatengannja Schenck ka Europa haroes dipandang sebagai satoe pertjobahan baroe dari Hollywood boeat pertegoehken kadoedoekannja jang terantjem loeh industri film Inggris.

Dalem kalangan industri film Inggris pada sekarang ini ada dilakoeken pertempoeran heibat sekali boeat dapet pasar. Lebih dari sapoeloe taon orang telah idoep di bawah dictatuur dari Hollywood dan pada sekarang ini orang sedeng bakerdja keras aken lemparken itoe dictatuur. Pada waktue belakangan orang samingkin lama samingkin hoeboengken dirinja pada concerns jang besaran, jang teroetama tjoba berdaja aken pengaroehi begitoe banjak sabisanja theaters di Engeland. Begitoeelah Gaumont-groep di bawah Isidore Ostrer dan Associated British di bawah John Maxwell soeda mempoenjai panilikan atas 700 theaters, dan di boentoet taon 1936 itoe soeda berdjoemblah djadi 900. Djoega onderneming dari Deutsch dan Donada sedeng berdaja loeaskan ia poenja pengaroeh. Soeda tentoe sadja ini kema-djoean memakan banjak ongkos sekali. Dalem kalangan film orang ada beranggepan, di tangannja empat orang, jaitoe Isidore Ostrer (Gaumont dan onderneming onderneming jang berhoeboeng dengen itoe) Schenck, Hollywood (United Artists, Twentieth Century, Alexander Korda, Goldwyn, British and Dominions dan Deutsch-Donada).

Roepa-roepa

PANORAMA

HARGA ABONNEMENT

Boeat Indonesia 3 boelan... f 2.50

Loear Indonesia 3 boelan... f 4.—

TARIEF ADVERTENTIE :

Dikirim atas perminta'an.

Bureaux : Stadhuisplein 41

Telf. Nos. Bt. 1092 en 1739

DALEM TOKO.

Nona pendjoeal: Brapa banjak kraag kae mae pake?

Pembeli: Satoe tentoe, nona manis, kae toch tjoema mempoenjai satoe leher sadja?

PECH.

— Wah, kae betoel betoel pech. Kemaren kae lever barang barang saharga 10.000 pada toko Lie Kiat

& Co, dan ini hari dia faillet.

— Ja, tapi kae toch trima kembali barang barang itoe?

— Betoel sih betoel, tapi kae bisa bikin apa sama itoe barang-barang jang tida berharga?

DIA SOEKA SIH.

— He, kenapa kae namaken andjingmoe „Bandiet“?

— Ake salamanja senang boeat liat orang orang di djalanan pada berbalik dan mengawasin ake dengan heran saban saban ake panggil andjingkoe.

SI KOEAT.

Bagimana si Koeat angkat pada toekang gigi koetika giginja mae ditjaboet.

MAMA TENTOE TJEREWET.

Johnny: Papa, kenapa kapalmoe tida toemboeh ramboet?

Papa: Sebab ake banjak goenaken kapalakoe boeat berpikir dalem pakerdja'an.

Johnny: Kaloe begitoe, ake mengarti kenapa mama tida toemboeh koemis.....

TIDA MANOELOENG.

— Apa kae soeda perna tjoba itoe obat ketjantikan?

— Soeda, sedari tiga taon.

— Nah, bener sadja doega'an-koe, obat itoe ada tida baek!

MAOE TEBAK.

Si Tolol (jang istrinja melahirkan tiga anak berbareng): Nanti doeloe zuster, djangan bilangin, akoe maoe tebak, anak lelaki atawa prampoean.....!

„RASIA PEROESAHAN“.

— Wah! Kita poenja verkooper baroe kataken kita berdoea kalde di depan penggawe-penggawe.
— Lantas brentiken padanja, sebab ia boeka rasia peroesahan!

Istri (salagi bertjitra): Orang lelaki semoeanja goblog!
Soeami: Ada djoega jang pinter, jaitoe jang tida beristri!

JANG PALING PENTING.

Gadis: Ajahkoe telah koempoel kekajahan besar salagi moeda. Maoetah koe denger tjara bagaimana ia lakoeken itoe?
Pamoeda: Ah, akoe lebih soeka denger, apa sampe sekarang kekajannja itoe masih ada.

KETAOEANNJA.

— Semalem soeamimoe poelang laot bener.
— He, apa koe denger dia poelang?
— Akoe tida denger dia, tapi denger tjomelanmoe.....

MEMANG TIDA.

— Kaloe istrimoe ngomelin koe, djangan saoe tin.
— Wah, memang akoe tida dapat kans boeat boeka moeloet.....

Tentang Batoe Permata.

Oleh: OEY KIEM SOEY, Soekaboemi

(Penoetoeop).

Batoe Topaaz biasanja ada berwarna koening. Itoe batoe teroetama didapetken di Brazilie, tetapi orang ketemoeken djoega di Saksen dan di Siberie. Kaloearan Hindoe ada djae leih bagoes: koening, semoea oranje, atawa seperti warna dari anggoer Madeira. Djoega terdapat topaaz dari laen warna, tetapi ini orang tida begitoe soeka dan harganja poen djadi lebih moerah. Itoe nama telah diberiken dengan mengambil namanja satoe poelo di laoetan Merah.

Batoe Amethyst ada sematjem batoe warna oengoe, ini batoe ada lebih gampang didapetken, maka harganja poen tida mahal.

Batoe Turkois ada berwarna semoe biroe. Ini batoe kebanyakan ada kaloearan Perzie dan dipasang pada barang perhiasan biasa boeat bikin lebih indah doedoeknja inten sebagi kawannja.

**

Pembeli dari batoe permata moesti mendjaga pada doea roepa bahaja: tida bersihnja itoe batoe dan pemalsoean. Dari pengalaman orang-orang aken dapet banjak pengetaoean bagaimana haroes pilih sesoeatoe batoe permata. Pada batoe toelen terdapat tiga roepa tjatjat, jang orang namaken paoet, mega dan pasir. Itoe paoet atawa rengat orang sering menampak di tengah tengahnja itoe batoe, jang lantaran itoe, tjahajanja djadi belsoe dan goerem. Mega seringkali ada berwarna poeti tertampak seperti tanda-tanda belang pada batoe permata, teroetama sering tertampak pada inten robijn, dan di tempat di mana itoe tjatjat berada tjahajanja batoe itoe aken terpoetoes atawa petja berseraboetan. Pasir ada seroepa tjipratan poeti, gading atawa merah, jang terdapat dalem batoe; kaloe ini tjatjat pasir ada berkoempoel banjak dan ketjil ketjil, orang namaken itoe tjatjat boerik. Menggoenaken teropong boeat preksa batoe, tida selamanja ada soeatoe daja paling sampoerna boeat ketahoei keada'an seanteronja batoe itoe. Orang sering menampak bagaimana iketar batoe pada tjintjin telah dibikin begitoe roepa, hingga brapa tjatjat demikian bisa disemboeniken, lantaran bagian jang tida bagoes itoe orang taro di bagian jang katoetoeapan logam iketan atawa di sebelah bagian jang gelap.

Pemaloean telah diatoer dengan berbagi tjara. Satoe tempo terdjadi penoekeran dengan semboeni, oepamanja inten digantiken oleh batoe laen, jang maskipoen toelen, harganja ada lebih moerah, seperti topaaz boeat gantinja inten. Penipoean dem-

xian bisa diketahoei dengan itoeng beratnja dan liat brapa besarnja itoe batoe. Laen penipoean demikian bisa diketahoei dengan itoeng beratnja dan liat brapa besarnja itoe batoe. Laen penipoean ada djoega jang dilakoeken dengan djalan tempel doea potong batoe bersoesoen satoe pada laen, bagaimana dengan seklebatan orang aken menjangka bahoea itoe batoe ada tjoekoep besar dan tjoema dari satoe potong, serta bisa koempoelken tjahajanja penerangan seperti tertampak pada jang toelen.

Soeatoe daja paling baik boeat ketahoei katoelenannja sesoeatoe batoe permata, ada baik rendem itoe batoe brapa lama dalem aer, kamoedian rendem dalem spiritus, soepaja adonan lijm atawa canadabalsem, jang biasa digoenaken boeat itoe maksoed bisa loemer dan kadoea belahan batoe jang ditempel itoe aken terlepas satoe dari laennja. Pemalsoean demikian biasanja orang taro di bagian bawahnja sepotong batoe toelen, sepotong beling bewarna atawa kristal boeat pemalsoean inten, ini orang bisa lintas ketahoei dari beratnja dan kerasnja itoe batoe, kaloe digosoken pada sepotong beling atawa logam. Batoe inten toelen kaloe digosoken pada aluminium aken tinggalkan goeratan jang mengkilap, batoe palsoe, tida. Batoe palsoe biasanja ada lebih dingin dari pada, jang toelen, kaloe batoe palsoe ditioep dengan hawa moeloet, ia aken tnggalkan kagoereman lebih lama.

Riwayat batoe permata jang paling menarik hati adalah batoe jang dinamaken Goenoeng Penerangan atawa Kooh-I-Noer, jang brapa kali dioerakeren lebih doeloe dalem ini toelisan.

Seperti laen laen barang perhiasan jang disoeika di India, begitoe djoega dengan batoe Kooh-I-Noer jang beriwajat, dalem taon 1851 itoe batoe tjoekoep oemoernja 3001 taon diketemoeken oleh manoesia. Pembatja djangan kliroe itoe angka 3001!

Diloear riwayatnja itoe batoe jang seperti dalem dongeng adalah batoe Kooh-I-Noer, itoe telah dapet diketemoeken dari dalem parit di Golskonde dan oleh radja di itoe negri telah dianoegrahken pada kepala agama sebagi perhiasan dalem gredja Madura. Dengan adanja itoe soeda bikin mengiri banjak orng, dan koetika sampe pada waktoenja Aurenzebe jang moerka bikin penjerangan pada Hindoestan dan soeda bikin roesak djoega itoe gredja dan segala pergerakan agama, begitoeelah gredja Madura ada itoe gredja pertama jang dibikin roesak. Sala satoe padri soeda semboeniken itoe batoe, tetapi ia telah dapet ditangkep, satelah di-

seksa dengan berbagi tjara kakedjemahan, achirnja ia soeda mengakoe djoega dan oendjoeken di mana ia soeda semboeniken itoe batoe, dan dengan tjara demikian itoe batoe kamoedian djato djadi miliknja radja Delhi. Dalem taon 1738 radja Perzie soeda dateng menjerang pada kota Delhi, dan soeda rampas djoega harta miliknja radja itoe negri. Pertanja'an pertama dari itoe radja penjerang adalah pada itoe batoe Kooh-I-Noer. Radja Mongool itoe soeda bisa poenjaken itoe batoe, tetapi oleh sala satoe istrinja Zenanah ia soeda dipedajaken. Nadir telah dapet taoe, bahoea itoe radja soeda semboeniken itoe batoe permata dalem lipetan iket kepalanja, jang maskipoen dalem tidoer tida diboeka. Orang sampe padaitoe hari di mana Nadir-Shah, jang dateng menenamoe aken moesti kembali ka negrinja. Perzie, dan sasoedanja orang bikin keramean slamet berpisah. Kadoea radja itoe laloe saling oetjapken banjak perkata'an memoedji satoe pada laen dan oetaraken djoega brapa menjeselnja jang marika moesti berpisah, selagi begitoe radja Perzie itoe laloe boeka kopianja jang tertaboer moetiara dan srahken itoe di pangkoeannja radja Delhi, ini ada saopama hendak bikin penoekeran boengkoes kepala. Menoeroet kaprtjaja'an kaoem Islam, adalah kahormatan besar.

Seharoesnja itoe radja Delhi aken merasa kaget, tetapi ternjata ini tida kentara pada tampang moekanja. Dengan tampang moeka tida berobah radja Delhi laloe angkat boengkoes kepalanja, serahken itoe di atas pangkoeannja radja Perzie, Nadir-Shah; menampak itoe kelakoean jang begitoe sabab dari toean roemah, membikin radja Perzie djadi merasa kwatir, bahoea katerangan jang telah didapet dari spion-spionnja ada tida betoel, sebaliknya dari dapet kaoentoengan ia koeatir tjoema menangoeng karoegian belaka. Kembali dalem tendanja lagi dengan lantasia laloe preksa itoe boengkoes kepala jang baroe dapet dioekoer, dan dalem satoe lipetan di dalemnja ia ketemoeken itoe permata ketjil!

Brapa taon berselang Nadir-Shah telah diboenoenoe orang dan anaknja, Sharoek Mirza telah diangkat sebagai penggantinja. Berhoeboeng dengan ini kedjadian sala satoe panglima perangnya itoe radja telah kaloear kota dengan membawa balatentara barisan koda, laloe rampas lima provincie di sekiteranja, jang kamoedian terkenal dengan nama Afghanistan. Itoe radja soeda seperti djoega dengan ajahnja ada memilih satoe fihak partij rahajatnja, dan dalem pembontakan ia soeda ditangkep dan harta bandanja dirampas. Tetapi itoe panglima perang jang doeloean melariken diri, Achmad Shah, dateng memboeroe dan beriken pertoeloengannja serta perbaekan kembali kadoedoekannja itoe keradja'an. Lantaran itoe radja ada boeta dan tida bisa meliat

kaindahannja itoe batoe Goenoeng Penerangan, kamoedian itoe batoe permata laloe diberiken pada Achmud-Shah sebagai gandjaran, jang laloe dibawa ka Afghanistan.

Achmud Shah telah digantiken oleh anaknja bernama Tymoer-Shah dan ini kamoedian digantiken lagi oleh Zuman-Shah, jang ada poenja doea soedara moeda. Sala satoe soedaranja ini telah koempoelken sebagian rahajatnja dan dengan marika itoe lloe bikin penjerangan pada tacht keradjan jang didoedoekin oleh soedara toeanja itoe, jang terpaksa moesti melariken diri. Ia tjari tempat semboeni pada sala satoe kawannja di sala satoe benteng jang pernanja paling deket, ini kawan ada bernama Ashiek, jang mendjaga tapel wates negri. Ini temen ternjata tida setia, laloe tangkep itoe orang pelarian dan serahken pada soedara moedanja, jang laloe korek kadoea matanja. Pada sabellonnja ia dibawa kaloear dari tempat tahann, Zuman-Shah soeda bisa semboeniken itoe batoe Kooh-I-Noer, jang ia bawa kaboer, dalem rengatan batoe dan laen harta bandanja ia tanem satoe lobang jang digali dengan pedangnja. Machmued kamoedian dapet gilirannja digoelingken oleh soedara moedanja, Shah-Soojah atawa Schoojah. Ini hendak melakoeken seroepa hoekoeman seperti jang telah dialamken oleh soedara toeanja, tetapi iboe marika soeda dateng sama tengah. Dengan perkenan dari anaknja jang paling besar dan boeta, itoe iboe soeda djandjiken pada anaknja itoe, aken serahken Kooh-I-Noer pada Shah Soojah, kaloe Mahmoed dimerdikaken, dengan mana Shah Soojah laloe meloeloesken dan trima itoe batoe permata jang didjandjiken. Tida lama dari itoe waktoe Mahmoed soeda bisa petjoendangin kembali keradja'an jang didoedoekin oleh soedara moedanja itoe. Shah Soojah sekarang moesti melariken diri bersama istrinja, Wuffa Begum dan soedara toeanja, Zuman Shah. Dalem pemboeronan itoe marika bawa itoe batoe Kooh-I-Noer dan laen perhiasan keradja'annja.

Itoe radja jang boeron ada poenja niatan boeat minta pertoeloengan pada balatentara Inggris. Perdjalanannja ada dilakoeken meliwatin bilangan Punjaub dan Cashimire jang pada itoe koetika masi belon djadi bilangan taloekannja Inggris dan diprentah oleh Runjet Singh, jang terkenal.

Ini radja sering mendenger kaindahannja batoe Kooh-I-Noer, dan soeda ambil poatoesan boeat goenaken itoe koetika jang baek boeat rampas itoe batoe permata. Shah Soojah soeda bisa diboedjoek dengan berbagi pelabi dan perdjalanannja djadi ditonda dan dipisahken dari istri dan soedaranja dan achirnja dengan sanget litjin marika telah djadi orang tawanan. Runjet Singh laloe kirim satoe laskarnja dateng ketemoeken Wuffa Begum dan te-

rangken pada itoe permeisoeri, bahoea tjoema dengan menjerahkan batoe Kooh-I-Noer marika poenja perdjalanana bisa dilandjoetken. Wuffa Begum laloe menjataken, jang ia tida ada simpen itoe batoe permata, dengan begitoe antero barang perhiasannja laloe dirampas.

Sebagian besar barang perhiasan itoe ada sanget bagoes, hingga Runjet Singh telah mendoega, bahoea batoe Kooh-I-Noer tentoe terdapat antara itoe koempoelan barang permata, tetapi achli-achli telah menerangkan, jang batoe Kooh-I-Noer ada lebih bagoes dari itoe sekalian permata. Ini sebab maka Wuffa Begum laloe didjaga terlebih keras dan tiada saorang bisa ketemoeken padanja kaloe tiada dapat idjinnja Runjet Singh. Itoe prampoean laloe kirim padanja saboetir batoe robijn, roepanja ada sanget bagoes, hingga itoe radja telah mendoega, bahoea maksoednja sekarang telah kesampean. Itoe batoe laloe dioendjoeken pada satoe soedagar barang permata, jang doeloean perna meliat Kooh-I-Noer, ini soedagar telah menjataken, bahoea batoe Kooh-I-Noer ada djaoe lebih bagoes dari itoe batoe.

Kesabaran Runjet Singh soeda sampe di poentjaknja. Ia prentah soepaja itoe prinses djangan dikasi makan sampe ia serahkan sendiri itoe batoe permata jang diminta. Tetapi ini antjeman ternjata tida digoebris, itoe permeisoeri soeda menjataken, bahoea ia baroe maoe serahkan itoe batoe Kooh-I-Noer tjoema dengan satoe perdjandjian teroetama kamerdika'an soeaminja, Shah Soojah. Runjet Singh soeda moefaket dengan ini perdjandjian dan Shah Soojah kamoedian dimerdikaken. Brapa perdjandjian laen ternjata tida dipenoehken, dan sekarang Wuffa Begum menerangkan, bahoea itoe batoe Kooh-I-Noer ada digade pada satoe soedagar di Candahar. Runjet Singh merasa soeda bosen didjoestaken dan dengan adanja ini pengakoean ia tida maoe pertjaja dan antjem poela, boeat tinggal itoe permeisoeri kelaparan lagi. Wuffa Begum tetep membandel, dan sekarang aken dikaloearken laen matjem tjara penjiksa'an, tetapi soeaminja, Shah Soojah soeda datang sama tengah, dan bilang, bahoea itoe batoe Goenoeng Penerangan pada satoe hari jang aken ditetepken nanti berboekti.

Ini hari ada djato pada tanggal 1 Juni 1813. Maharadja dari Lahore telah dateng di tempat jang telah dioendjoek dan tida loepa bawa djoega brapa achli batoe permata boeat menetepken katoelenannja itoe batoe permata jang hendak diliat. Satelah ia masoek dalem satoe roengan ia telah menampak Shah Soojah soeda berada di itoe tempat, ia ada doedoek di satoe podjok dan mendjoera dengan hormat dan ambil tempat doedoek di hadepannja dengan tida kaloearken sepata perkata'an. Ia tinggal begitoe roepa dengan membisoe kira satoe djam lamanja, hingga keada'an di itoe roengan ada sanget

sepi. Merasa terganggoe dengan ini keada'an, Runjet Singh laloe kasi tanda pada laskarnja dengan lirikan mata, dan itoe laskar soeda peringetken pada itoe radja dari Afghanistan tentang djandjinja. Shah Soojah laloe titaken boedjangnja dengan brapa perkata'an, jang sigra berlaloe dari itoe tempat dan tida lama kombali membawa satoe boengkoesan ketjil dan taro itoe di atas djoebin di tengah-tengahnja kadoea radja terseboet. Sekarang keada'an djadi sepi kombali boeat brapa lama orang tida bisa pastiken, djikaloe Runjet Singh, jang soeda tida sabar dan prentah satoe laskarnja memboeka itoe boengkoesan. Ini laloe penoehken itoe prentah dan tida lama dari itoe boengkoesan kaliatan saboetir batoe jang pada memandang dengan heran. Brapa soedagar permata lantas ketahoei, bahoea itoe adalah itoe Goenoeng Penerangan jang tiada bandingaunja. Itoe radja laloe menoleh pada Shah Soojah dan oetjapken brapa perkata'an trima kasi dalem kegirangannja. Itoe orang jang dirampas barangnja tida kaloearken sepata poen perkata'an dan koetika Runjet Singh menauja padanja, brapa harganja menoe-roet takisiran, ia tjoema bilang „djutie”.

Itoe perkata'an „djutie” tida bisa disalin ka dalem bahasa Indonesia, sebab dalem bahasa jang digoenaken dalem itoe negri tida ditetepken boeat satoe arti dan dimaksodken boeat jang paling ketjil dan paling hina, begitoe poen boeat jang paling mahal dan paling moelia. Anggepannja Shah Soojah, bahoea itoe batoe tida dan tida seanteronja berharga, bagaimana bergantoeng pada sesoeatoe orang jang hendak taro anggepan.

Runjet Singh kamoedian, telah menjataken beroelang-oelang, bahoea ia sanget ketarik oleh sikep setijawan dari itoe radja jang bertjilaka.

Kooh-I-Noer boeat brapa lama tinggal djadi milik toeroenannja Runjet Singh. Koetika dalem peprangan melawan Sinks, Punjaub telah ditaloeken oleh Inggris, ini batoe permata poen telah djato djadi miliknja siapa jang petjoendangkan. Harganja itoe batoe sabenernja moesti dibagi antara panglima dari balatentara Inggris jang bikin penjerangan di itoe tempat, tetapi kamoedian soeda dianbil katepitan dan itoe batoe permata telah diserahkan pada ratoe Inggris sebagai barang peringetan. Kooh-I-Noer soeda pentjarken sinarnja gilang-goemilang dalem tentoonstelling di London dalem taon 1951. Maskipoen lebih doeloe itoe batoe soeda digosok, tetapi pnggosokannja ada tida begitoe sampoerna, dan orang soeda kirim itoe batoe ka Amsterdam, di mana batoe itoe digosok dalem tempat pekerdja'annja Coster, toekang gosok inten, jang terkenal itoe waktoe.

Begitoe lah ada brapa antaranja riwayat batoe permata, jang orang senantiasaa kenangkan.

Pembasmian Communist di Tiongkok.

Pemerintah Nasional di Tiongkok menjalankan ia dengan kakeatan tentara tapi juga dengan daya pendidikan akan bikin sepejaya itoe communisten jang manaloek dan ketangkap insaf kasesatannja.

Di Chiuchiang, Kiangsi, telah didirikan satoe rumah pendidikan begitoe. Di sitoe itoe communisten laki dan prampoean dapet pendidikan 6 boelan,

saliwatnja tempo mana marika berbalik djadi pembantras² Komunisme.

Ini ada salah satoe sendjata paling tegoeh dari pemerintah Nasional boeat tundes pangaroeh komunisme jang sedari sakan lama meradjalela di Tiongkok.

Di ini pagina kita moewat tiga foto dari itoe rumah pendidikan anti-communist di Kiangsi.

Atas: Tempat masoek. Tengah: Waktu orang-orang jang soeda „loeloes” dibriken diploma dan boleh moelai manontoet pangi-doepan baroe.

Bawah: Appel tiap pagi dan sore.

IHOIE YONG IKIAM

ATAWA

Riwajatnja Sapasang Pedang

Menoeroet tjeritanja:

SI LING FUNG

Ditoetoerken oleh:

JE KADE

8

„Sapasang-sapasang koepoe-koepoe, koepoe-koepoe sapasang sapasang. Toakouw-nio jang berglandangan di kalangan kang-ouw, boekan ada pada tempatnja. Ja, boekan pada djalanannja.”

Mendenger itoe perkatahan Goat Yong mengarti bebrapa bagian, ia tahan koedanja sambil tertawa dan berkata:

„Kaoe poenja perkatahan itoe jang ampir se-bagi njanjian bener-bener ada bagoes, sobat.”

Tapi itoe orang tida kata apa apa, hanja laloe moendoer dan lompat masoek ka dalem oetan, di-toeroet oleh Goat Yong tida lama kamoedian, sate-lah ia ini tambat koedanja.

„Ka mana kaoe hendak merat, sobat?” berse-roeh si nona seraja mengedjer samingkin tjepet.

Tapi lagi lagi itoe orang tida menjaeot, hanja djalan teroes meliwatin bebrapa tikoengan dan di sitoe ia lantas linjap entah ka mana, hingga si nona djadi goesar tapi zonder bisa bisa berboeat soeatoe apa. Ia laloe balik poela boeat hampirken koedanja, tetapi siapa taoe koeda jang tertjinta itoe telah linjap dari tempatnja, hingga ia djadi kaget seka-rang.

Itoe bikin ia katahwei bahoea orang telah goe-naken tipoe Tiauw houw lie san, pantjing matjan tinggalkan tempatnja; berbareng dengan itoe ia dapet anggepan, bahoea itoe kedjadian tentoe ada di-perboeat oleh itoe orang djoega jang telah gondol oewangnja, bahoea tempat tinggalnja nistjaja tida brapa djaeoe dari sitoe.

Djoestroe Goat Yong sedeng doekanja, di sebelah depan ia tampak itoe lelaki tadi moentjoel dengan mendadakan seraja oelap-oelapken fangannja, hing-ga iapoenja kagoesaran djadi besar sekali. Dengan tjepet ia kedjer itoe orang lelaki seraja menjaboet pedang, tapi orang itoe lantas sadja merat poela, hingga tjara demikian Goat Yong djadi bertambah-tambah goesar dan sengit, hingga iapoenja menge-djer poen djadi bertambah pesat.

Tatkala marika muen oedak-oedakan sampe di pinggir soengci, itoe orang lelaki sigra sadja lompat ka bawah, ka atasnja satoe praoe ketjil, jang roepa-nja memiang tersedia di sitoc, praoe jang mana ia itoe lantas gajoe ka tengah. Koetika si nona sampe di pinggir, itoe orang lelaki tertawa seraja ber-kata:

„Toa-kouwnio, kaloe kaoe hendak tjari kaoe poenja koeda dan oewang, kaoe boleh tjari sadja desa Han kee tjhung, lantas bisa taoe.”

Satelah berkata itoe orang sigra toelak praoe-nja lebih ladjoer dan menjingkir dari sitoe.

Si nona djadi psetoes usah. apapoela ia tida ka-tahwei di mana letaknja Han kee tjhung, maka ter-paksa ia doedoek di sitoe boeat toenggoe orang liwat goena menanja lebih djelas. Tetapi ia tida menoeng-goe lama, kerna orang jang liwat lantas diketemoe-ken. pada siapa ia sigra minta katerangan, maka djoega ia mendapet taoe letaknja itoe tempat.

Dengen tjepet si nona menoedjoe ka Timoer, menoeroetin sependjang pinggirannja itoe itoe soe-ngci, sebagaimana itoe orang baroesan telah kasiken katerangannja. Kamoedian koetika ia melaloei sa-perdjalanan limabelas lie djaoenja, bener sadja di sebelah depan tertampak saboeh doesoen besar, jang ia sigra hampirken dan di loteng peindoeng desa ia liat doea pendjaga.

Itoe doea orang toeroet tertawa satelah me-ngawasin pada Goat Yong. Marika sama sama manggoetken kapalanja, tetapi marika tida boeka pinto

„Kaoe orang poenja tjhungtjoe apa ada di roe-mah?” si nona menanja poela.

Komhali itoe doea orang manggoetken kepala-nya.

„Kasi taoelah padanja. bahoea akoe Sie Goat Yong minta bertemoe.”

Tetapi itoe doea orang tida briken penjaeotan apa apa, marika dengan lantas oendoerken diri dan

kadengerannya seperti mengoentji pintoe semingkin keras, hingga si nona djadi sengit. Ia laloe hampir-ken tembok dan angkat kapalanja meliat ka atas, di sitoe ia dapet kanjata'an bahoea tingginja itoe pelindoeng desa ada dari tiga atawa ampatpoeloeh kaki, jang mana bikin ia oengkoelan boeat meliwatin, maka djoega ia sigra lakoeken dan sesa'at kamoedian ia soeda berada di seblah dalem.

Kapan Goat Yong soeda berada di depanja roewangan besar, ia dapet liat satoe orang jang teriket di atas satoe tiang tinggi di emper depan, jang koetika ia awasin lebin teruti, ia dapet kanjata'an jang orang itoe boekannya laen orang dari pada itoe tetamoe sne Lo jang masoek ka kamarnya koetika di hotel Loo ong kee tiam, hingga ia mendjadi sagnet terkedjoet. Tapi selagi begitoe itoe orang she Lo poen telah dapet liat padanja dan lantas berseroeh minta toeloeng.

„Tjara bagaimana kae bisa tertangkep, bangsat?" tanja si nona dengan soeara djengekan.

Tapi baroe sadja itoe perkatahan sampe di achirnja, tiba tiba saorang moeka item dari oesia ampatpoeloeh koerang lebih, memake djoeba warna dadoeh, sepatoe enteng dan beroman keren, bertindak kaloe ar dan berpaling pada si nona seraja berkata:

„Sie Kouw-nio slamet dateng!"

Si nona tida lantas mendjawab, ia laloe pandang dirinja itoe orang moeka item, jang boekannya laen orang dari pada toa tjhungtjoe di itoe desa, Han Thian Tjoe namanja, jang ilmoe poekoelannya tjoe koep tinggi dan banjak bergaolan dengan segala orang djahat, kerna desa itoe poen dipake sebagai marika poenja sarang.

Han Thian Tjoe jang terdjoeloek Ang-moh-hou, ada mempoenjai doea ade lelaki jang masing masing mengarti baek ilmoe silat; satoe Han Thian Kim tergelar Hok hay pie, kerna kapandeannya dalem aer jang bikin ia dapet itoe djoeloekan, dan ada itoe orang djoega jang pantjing Goat Yong di dalem oetan; jang satoenja ada Han Thian Tiauw dan bertoeboeh ketjil koeroes, tapi kapandeannya loear biasa, kerna djikaloe ia pentang kadoea tangannya dan badannya digeraken, ia lantas bisa mentjolot ka atas dan terbang terpoeter poeter bebrapa lamanja zonder djato, hingga inilah jang menjebabken orang briken ia djoeloekan Siang-hoe ouw tiap, jang berarti si Sapsang Koepoe koepoe jang Terbang.

Waktoe kemaren ampir menggerib, djoestroe si Sapsang Koepoe koepoe berada di Poan ma tjip dan dapet liat masoeknja Goat Yong ka Loo ong-kee-tiam, dengan iapoenja mata maling jang tjeli, ia katahoei bahoea si nona ada bawa oewang banjak, mka hatinja djadi tergerak boeat bisa poenja-ken itoe harta. Dari itoe, zonder boeang tempo lagi

ia sigra lompat ka genteng dari kamar si nona dan mengintip di sitoe, hingga sasoeatoe gerakannya Goat Yong ia katahoei. Poen ia taoe djoega jang itoe nona ada mengarti ilmoe silat, maka ia tida brani toeroen tangan dengan sembarangan. Ia toenggoe sampe djam doea ampir dateng, tapi belon ia kaboeoe toeroen tangan, tiba tiba itoe pamoeda she Lo dari kamar satelah korek pintoenja Goat Yong, hingga diam diam ia djadi geli di hatinja.

Selagi begitoe koenjoeng-koenjoeng itoe pamoeda she Lo lompat ka atas woewoengan aken lantas merat, dan berbareng dengan itoe kombali satoe orang menjelak, jaitoe Boe Tong, sebagaimana pembatja telah katahoei, sampe kedjadian ia itoe berantem dengan Sie Kouw-nio, hingga di dalem kamarnya itoe nona djadi kosong. Ini koetika baek si Koepoe koepoe tida sia-siaken, ia lekas lompat toeroen dari tempat semboeninja dan masoek ka kamarnya si nona, di mana orang poenja oewang ia sigra benahken. Sasoeda itoe ia toelis sapatong soerat dan taro di atas medja, kamoedian menjingkir dari sitoe dengan tjepet.

Tapi siapa taoe itoe pamoeda she Lo dapet liat si Koepoe-koepoe poenja perboeatan, maka ia lantas mengedjer seraja treakin boeat si pentjoeri itoe tinggalkan bebolehanja. Tapi Siang hoei ouw tiap tida meladenin, hingga itoe orang she Lo djadi mengedjer samingkin tjepet.

Marika teroes-meneroes maen kedjer-kedjeran, hingga sesa'at sadja Poan-ma-tjip telah diliwatken. Kamoedian marika sampe di Han kee tjhung, di mana itoe orang she Lo tida mengatahoei ada goanja orang jang dikedjer. Begitoeelah koetika ia masoek di dalem itoe doesoen, Thian Tjoe dan Thian Kim jang dapet denger soeara ribcet-riboet lantas meroeboel kaloe ar, membantoein soedaranja menangkep itoe orang hingga lantas djoega ia djadi orang tawanan dan dapet nasib digantoeng kaki tangannya di atas itoe tiang emper, sedeng Thian Tiauw, si Koepoe-koepoe, latas sadja tertawa sambil memaki:

„Siapa djoega jang tida katahoei bahoea kita orang ada dari kaoem item, hingga moestail sekali barang makanan jang soeda menjanding di moeloet moesti dikasi pada kae, satoe bangsat ketjil? Sekarang akoe kasi kae tjobain enaknya digantoeng begitoe bebrapa hari. Ha ha ha!"

Itoe orang she Lo bales memaki dengan sengit dan kalangkoe, tetapi itoe tiga soedara Han tida ambil poesing.

Begitoe marika soeda berkoempoel di dalem, Thian Tjoe dan Thian Kim tanja soedaranja lebih terang bagaimana doedoeknja itoe perkara, jang oleh si Koepoe-koepoe sigra dikasi taoe dengan sabetoelnya, hingga iapoenja toako lantas sadja oendjoek

roman sebagai setan kalaparan setelah mendengar Goat Yong ada tjantik. Si Ang-moh-hou mengiliter boeat bisa poenjai si nona jang katanja eilok.

Lantas djoega itoe toako dari Han kee tjhung beroending dengan doea soedaranja goena tjari akal boeat djebak Goat Yong. Kamoedian marika dapet pikir daja-oepaja dan kedjadian itoe pagi Thian Kim dan Thian Tiau w semboeni di dalem oetan menoenggoe kadatengannja orang jang hendak didjebak.

Begitoelah koetika si nona sampe dengan toenggangannja, Thian Kim sigra kaloe ar dari tempat semboeninja dan pantjing Goat Yong ka tengah oetan, sedeng begitoe Thian Tiau w laloe rampas orang poenja koeda Soat-lie hong dibawa poelang. Kamoedian kapan Thian Kim pantjing poela si nona boeat jang kadoea kalinja, baroelah ia kasi taoe ia-poenja tempat tinggal, soepaja menggampangin itoe nona dateng ka Han-kee-tjhung, sebagaimana kita taoe telah kedjadian.

FATSAL VI.

Kapan Goat Yong telah liat kaloe arnja toa-tjhungtjoe dari Han kee tjhung, Ang-moh-hou Han Thian Tjoe, ia djadi bersenjoem ewa. Ia menanja:

„Apatah kae ini jang djadi toako dari ini doesoen?”

„Ja bener. Akoe ada Han Thian Tjoe, jang di sini meminta ma'af boeat akoe poenja tida menjamboet atas kouw-nio poenja kadatengan,” kata Ang-moh-hou seraja membri hormat.

„Itoelah tida perloe,” saolet si nona seraja ketawa oeroeng. „Malah akoe haroes hatoerken trima kasi atas kae poenja kahormatan, toetoep pintoe desa rapet rapet.”

„Dari itoe akoe oendang nona doedoek di dalem,” Han Thian Tjoe berkata.

„Tapi itoe orang, jang kemaren malem di dalem hotel Ong-kee-tiam di Poan ma tjip telah masoek ka kamarkoe dan dibentak hingga merat, tjara bagaimana bisa sampe kamari?” si nona toendjoek itoe orang she Lo jang tergantoeng.

„Apatah nona tida katahoei bahoea itoe orang ada pendjahat jang hendak tjoeri nona poenja oewang?” Han Thian Tjoe bales menanja.

„Omong djoesta!” itoe orang she Lo menjelak. „Kae orang adalah jang tjoeri itoe nona poenja oewang.”

„Ja, akoe harep kouw-nio djangan goesar,” Han Thian Tjoe samboengin. „Lantaran akoe poenja samtee kemaren malem dapet denger nona poenja omongan tinggi di roemah makan Ong kee tiam, hingga ia jang djadi penasaran lantas tjoeri nona poenja oewang, tentang mana ia soeda toetoerken padakoe dengan djelas, maka djoega akoe sigra ka-

si tegoran padanja dan prentah boeat ia poelangken itoe oewang. Tapi ia telah kaloe arken perkata'an sombong, jang membikin akoe merasa tida enak, maka akoe kapingin sekali boeat bisa berdjoe mpah dengan nona sendiri, agar kita bisa bitjara lebih djaoe. Lantaran itoe djoega, akoe poenja djietee, Thian Kim, sigra kaloe arken daja-oepaja dan pantjing nona sampe di sini. Tapi kita semoea tida ada mengandoeng maksoed kadjahatan, maka itoe, nona poenja koeda toenggang dan oewang boleh diambil poela dengan troesa koeatir diganggoe.”

Goat Yong manggoetken kepalanja beroelang-oelang.

„Tapi djie-tjhungtjoe dan sam-tjhungtjoe di mana sekarang?” tanja ia kamoedian. „Harep akoe bisa ketemoei marika itoe.”

Kita orang ada di sini,” saolet soera orang dari blakang itoe roewangan pertengahan, dan berbareng dengan itoe satoe orang jang bertoe boeh pendek dan jang laen tinggi kaliatan kaloe ar.

Marika itoe lantas sadja mendjalanken peradatan seraja perkenalken namanja masing masing, kamoedian marika meminta ma'af pada nona kita, jang lantas ketahoei bahoea itoe orang jang djebak ia di oetan ada Hok-hay-pie Han Thian Kim, sedeng jang bertoe boeh pendek ada itoe Siang-hoei-ouw-tiap Han Thiang Tiau w jang tjoeri iapoenja oewang di hotel.

„Soenggoe beroentoeng sekali ini hari akoe bisa beladjar kenal dengan Han-kee Sam-kiat, tiga soedara Han jang gagah,” kata si nona kamoedian. „Tjoema sajang akoe perloe lantas brangkat lagi sekarang, maka akoe harep barang-barangkoe itoe dipoelangken, atas mana akoe nanti dateng poela ka mari boeat hatoerken trima kasi.”

„Ha ha ha!” tertawa Han Thian Tjoe. „Nona ada saorang jang terhormat, hingga tida bisa lantas berlaloe poela dengan begitoe sadja. Kita moesti djamoe doeloe.”

„Ach, djangan bikin banjak berabe, tjhungtjoe,” kata si nona seraja tertawa.

Tapi lebih siang Thian Tjoe soeda prentah orangnja sediaken perdjamoean, jang mengambil tempat di roewangan pertengahan dan dari doea medja; maka begitoelah marika lantas makan-minoem, dengan si nona doedoek sendirian di medja pertama, samentara tiga soedara Han berkoempoe l si satoe medja laen. Kamoedian Thian Tiau w moelai boeka kasoenjian dengan tertawa dan berkata:

„Kouw-nio poenja takeran minoem ada besar sekali, kerna akoe dapet boektiken koetika di roemah makan Ong-kee-tiam, di mana akoe kira kouw-nio telah minoem koerang lebih sapoeloeh kati.”

„Ach, mana bisa minoem begitoe banjak? Tida lebih tjoema tiga ampat kati,” saolet Goat Yong

seraja tertawa.

Si nona harep sasoedanja minoem sedikit lantas permisi boeat berlaloe, tapi siapa taoe arak jang disoegoehken padanja ada ditaroken bong-han-yo, hingga begitoe lekas ia minoem abis satoe tjawan arak, lantas sadja ia rasaken doenia terpoeter dan matanja gelap. Lantarn itoe ia berseroeh dengan kaget dan dengen lantas hendak berbangkit, tapi ia rasain kakinja amat lemas, hingga ia tida bisa berdiri dan sigra sadja roeboeh ka tanah.

Atas itoe Han Thian Tjoe tertawa bergelak-gelak, ia lantas prentah boedak prampoeannja pindahin si nona ka kamar di dalem, jang mana telah diliat dengen teges oleh itoe orang she Lo jang tergantoeng, hingga ia ini lagi lagi memaki kalangkaboet, tapi tida ada jang open.

Selagi begitoe itoe doea boedak prampoean jang bawa Goat Yong ka dalem, sigra sadja letaken orang tawanannja di atas pembaringan boeat sasoeda itoe lantas tinggalken si nona sendirian. Ampir dalem sa'at itoe djoega, satoe orang lelaki bertindak masoek jang sasoedanja mengawasin pada moekanja si nona bebrapa sa'at lamanja, sigra djoega lelaki itoe mengambil aer dingin dan semboerken moekanja si nona, hingga ia itoe djadi mendoesin. Tapi si nona tida bisa inget siapa adanja itoe penoeloeng, jang ternjata ada berparas tjakep, maka djoega ia bengong sadja.

„Akoek adalah Lie Djie Yan,” kata itoe lelaki moeda koetika meliat si nona dalem kasangsian.

„Och kae, tjoeheng,” si nona bilang seraja berdoedoek. „Tjara bagaimana kae bisa sampe ka mari?”

„Sekarang belon temponja kita bitjara, hanja akoek silahken nona goenaken tipee dan tidoer poela sebagaimana baroesan, kamoedian kaloe si bangsat Han Thian Tjoe hendak djalanken maksoednja jang kedji, kae boleh lantas boenoeh mati padanja, sedeng boeat iapoenja doea soedara, akoek jang nanti beresin sendiri.”

Satelah berkata demikian dengen berklebat sedikit sadja orang itoe lantas linjap dari pemandangan menjingkir dari sitoe, hingga si nona djadi heran.

Goat Yong gegetoen dengen kapandeannja itoe orang she Lie, adalah kerna sependjang jang ia katahoei, ia itoe tjoema mengarti sadja ilmoe soerat dan belon perna terdenger jang Lie Kongtjoe beladjar silat, apapoela bisa toeloengin ia dalem itoe sa'at jang penting.

Sembari memikiran itoe hal Goat Yong rebahkan poela dirinja sambil miring, sedeng pedangnja ia semboeniken di bawah badannja. Ia poera-poera tidoer.

Sampe di sini kita tjari taoe doeloe kadatengan-

nja Lie Djie Yan jang demikian mendadakan.

Kapandean dalem ilmoe silat dari Lie Djie Yan, itoe anak dari Lie Tihoe di Kay-hong-hoe, boekan sadja orang loear tida ada jang katahoei, malah iapoenja ajah-bonda poen tida mendapet taoe. Itoelah koetika Djie Yan baroe beroesia sapoeloeh taon, tempo masi tinggal di iapoenja kampoeng kalahiran di Boetjin, pada soeatoe hari ia telah koendjoengin gredja Thian-leng-sie, jang kapala gredjanja, Hoa Kie Thaysoe, koetika liat iapoenja sikep jang mengandoeng kamoelihan, lantas tergerak hatinja boeat angkat ia djadi moerid. Maka itoe, ini kapala gredja laloe tanja itoe anak poenja nama dan tempat tinggal.

Djie Yan kasi taoe iapoenja nama dan tempat tinggal, Hoa Kie Thaysoe laloe adjak ia ka seblah blakang, ka depannja satoe soemoer besar. Di sitoe seraja tertawa itoe orang berilmoe sigra berkata:

„Di sini akoek kasi liat pada kae saroepe permainan.”

Abis kata begitoe Hoa Kie Thaysoe laloe goeloeng tangan badjoenja, dan beberken tangannja di atas itoe soemoer sambil digerak-gerakken tida brentinja. Dalem itoe waktoe djoega aer di dalem itoe soemoer lantas berboenji, sebagai djoega ada orang jang mandi dengen diboeat maen. Kamoedian satelah itoe kapala gredja membentak boeat berbangkit dan angkat tangannja lebih tinggi, aer di dalem itoe soemoer seperti djoega panah tjepetnja menoblos kaloe, dan djato meloelahan di tanah tida brentinja. Kapan ia toeroenken poela tangannja ka bawah, seperti djoega idoep itoe aer toeroet toeroen dan masoek lagi ka dalem soemoer, hal mana membikin Djie Yan djadi girang, sampe tepok tepok tangan dan memoedji tida brentinja.

„Apatah kae kapingin peladjarken ini permainan?” tanja Hok Kie Thaysoe seraja tertawa:

Djie Yan manggoet zonder merasa.

„Djikaloek kae hendak peladjarken itoe, kae haroes angkat akoek djadi goeroe,” kata poela Hoa Kie Taysoe.

Djie Yan lantas sadja tekoek loetoetnja di depan itoe orang berilmoe, sedeng moeloetnja sigra membahasaken goeroe, hingga Hoa Kie Thaysoe tertawa berkakakan. Ini kapala gredja laloe kasi bangoen moerid itoe.

„Tapi ini permainan boekannja bisa dipeladjarken satoe doea hari,” kata Hoa Kie Thaysoe kamoedian, „hanja moesti satindak dan satindak dengen pelahan. Paling perloe haroes mempoenjai hati tegoeh dan djangan lekas bosen.”

(Aken disamboeng).